

ICES viðurkennir óvissu í ráðgeving

100% tryggleika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Vit selja DAEWOO bátamotorar

frá 70 hk til 1.000 hk

DAEWOO

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 • Tórshavn
Tlf: 31 77 13 • Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Tættari samband við Rusland

Síða 17

Ferð til Murmansk

Bjargingarroynd í Vágsbotni

Baksíðan

Umboðsmaðurin

Løgtingsins umboðsmaður setir
kærarar í gapistokk.

Síða 21

Bernhard 5. partur

Dagbókin hjá Bernhard. Einku bræv
men endiliga heima.

Síða 9

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
ídnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen • Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn • Tlf. 31 34 42

Køllskipanir til skip, idnað & handlar
Hitapumpur • Prosjektering • Montering

SUNWELL

deepchill™
fresh

Sunwell Deepchill™
ís-skipan
- ein góð ílaga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 • tlf 35 12 20 • www.im.fo

Fiskaren vitjar FF

Baksíða

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerið eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

petur & petur • 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Toppolitisk heimføðisligheit

Fyri fáum árum síðan var størsta málið í Føroyum at sleppa til New York og gerast limur í ST eins og øll onnur lond. So langt kom tað ikki, men um dagarnar fingur vit Fámjinsskjalið, ið skuldi gloppa dyrnar út stóruverð.

Einasti trupulleiki vit hava í okkara samskipti við útheimin er málið. Vit eru so "óheppin" at hava eitt mál, sum bert verður skilt av minni enn 1 av hvørjum 100.000 av heimsins íbúgvum. Men vegna framskygni hjá okkara forfedrum á skúlaøkinum eru vit før fyri at samskipta við skandinavar og bótir hetta nakrar hundrað ferðir um støduna. Men hetta er framvegis ov lítið, og ikki fyrr enn vit øll duga enskt til fulnar kunnu vit klára okkum sum onnur í stóruverð. Men hetta gongur skjótt, og tað eru bert fá ættarlið, so kunnu vit kanska enntá hava enskt sum alment mál. Men hetta krevur sjálvsagt, at vit veruliga vilja nýta hesar møguleikar til fulnar uttan nakra heimsføðisligheit, sum vit hava sæð alt ov nógv til á hesum øki.

Tí ljóðaði tað sum "en røst fra graven", tá tað kundi lesast í Dimmalætting, at Jógvan við Keldu, landsstýrismaður var so góður við tað føroyska málið, at hann noktaði fyri

at skriva brøv í samband við ummæli av arbeiðsloyvi, sum skuldu avgreiðast av donskum myndugleikum, á donskum.

Hesi brøv verða send umvegis fútaskrivstovuna í Føroyum. Hon hevur sagt, at hon hevur ikki umstøður at umseta hesi bræv til danskt. Og her er eisini talan um eitt stórarbeiði við teimum hundradum av málum, sum talan er um. Fútin heldur við fullum rætti, at tað er dupultarbeiði fyrst at skriva eitt bræv á føroyskum og síðan at umseta tað til danskt, tá tað eins væl kann skrivast á donskum beinanvegin. Hetta er eitt sjónarmið, sum er so upplagt og rímligt, at ein illa í 2005 kann hugsa sær at nakar kann hava aðra hugsan.

Hetta rørir ikki landsstýrismannin. "Hetta má politiið um" sigur hann. Um her var talan um minni týðandi mál, kundi ein bert tikið hetta sum eitt "gott" dømi um føroyska heimsføðisligheit, tá hon er ringast. Men her er talan um medmenniskju, sum biða hvønn dag í spenningi eftir teirra lagnu í Føroyum. Longu, sum er, er avgreiðslutíðin í longra lagi, í hvussu er fyri tey sum biða. Og so skal biðitíðin leingjast enn meira av nevndu orsök.

Hetta er bæði láturligt og grátligt.

Og so pástendur Jógvan enntá, at hann hevur alla lógmansumsitingini aftanfyr seg í hesum máli. Ein kann illa sjokerast longur av okkara øru politisku skipan, so hetta kann heldur ikki undra okkum. Men hetta er í hvussu er

ein sikkur háttur at gera okkum til láturs úti í heimi. Víst skulu vit fjálga um okkara mál og vit eru øll góð við tað. Men eftir, at vit øll hava lært danskt, er tað ørskapur at forða fyri, at hesin kunnleiki skal kunna verða nýttur í einum praktiskum máli sum hesum.

WWW.SMYRIL-LINE.COM

Manning til NORRÖNU

Hervið verður søkt eftir manning til Norrönu.

Talan er um øll störv innan catering:

- móttøkufólk
- tænarar
- reingerðarfólk
- fólk í kafeteria
- fólk til handlarnar umborð
- barrfólk
- kokkar
- bakarar
- goymslufólk

Smyril Line sóknast eftir fólki við royndum á høgum, altjóða tænaustigi. Tað er eitt krav, at umsøkjarnir duga væl enskt, hava góð samstarvsevni og duga at arbeiða undir trýsti uttan at missa yvirletið.

Heilsuprógv fyri sjófolk krevst (ikki eldri enn 2 ár).

Tað er ein fyrimunur at hava trygdarskeið (ikki eldri enn 5 ár).

Umsóknir og CV skulu sendast til:

Smyril Line
Manningardeildin
Jónas Broncks gøta 37
Postboks 370
FO-110 Tórshavn

Ella við telduposti til:
crew@smyril-line.fo

J. Broncks gøta 37 • Postboks 370 • FO-110 Tórshavn
Tlf: 34 59 00 • Fax: 34 59 50

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Hans Marius Joensen: Stovnið ALS-skipan serliga fyri fiski- og útróðrarmenn

Óli Jacobsen hevur í tveimum undanfarnum FF-bløðum havt greinir um arbeiðsloysisskipanina, har hann er ónøgður við, at ALS ikki gongur fiskimonnum á mæti í rættinum til útgjald. Óli hevur sitið í nevnd just við tí fyri eygað at broyta skipanina, soleiðis at møguleiki var hjá fiskimonnum at fáa útgjald, men hann kom ong-

an veg við hesum máli. Formaðurin í Skipara- og Navigatørfelagnum hevur roynt seg í sama máli ígjøgnum rættarskipanina, men heldur ikki hann er komin nakran veg.

Um vit minnst aftur á tíðina, tá ALS varð sett á stovn, og tá reglugerð skuldi gerast fyri grunnin, hvussu trupult tað var at fáa eina reglugerð, sum helt fiskimenn og kanska serliga útróðrarmenn uttanfyri hesa skipan. Sum vit minnst, so var ein skipan fyri útróðrarmenn, sum kallaðist minstaforvinningskipanin, har útróðrarmenn, um teir høvdu ein avreiðingarseðil, høvdu rætt til 1000 kr. um dagin. Alment varð nógv gjørt burtúr, hvussu útróðrarmenn misbrúktu skipan-

ina. Útvarpið gjørdi serliga nógv burtúr, at lýsa útróðrarmenn sum fíggarliga kriminellar, tá útvarpsmaðurin við 10-mannafarinum "Flíðan" keypti sær 100 pund av fiski mána morgun og fór so runt á Skálafjørðinum, síðani norð gjøgnum Sundalagið og avreiddi 2-3 fiskar til hvørt virkið, til hann leygardag stóð aftur á Tofta kei við 6 avreiðingarseðlum í hondini og so statt 6000 kr. í lummanum, uttan nakran dag at hava verið á útróðri. Henda niðursetandi skiving hevur uttan iva havt sitt árin á nevndina, sum skuldi gera reglugerð fyri grunnin.

Tað má tá standa einum og hvørjum greitt at fólk, sum móttækur hýru sum

løn, ongantið kemur at móttaka útgjald frá ALS. Tað vísir seg ikki at verða nakar trupulleiki hjá ALS at finna fiski- og útróðrarmenn, tá tað er inngjald tað snýr seg um. Og hevur ein verið so einoygdur, at hann hevur útvegað sær egnan bát ella egið arbeiðspláss, skal hann gjalda dupult, bæði sum arbeiðsgevandi og sum lønmóttakari, uttan nakrantíð at fáa eitt oyra út aftur.

Mítt uppskot er tí til øll tykkum, sum varða um á hugamálini hjá fiskimonnum, steðgið øllum inngjaldi til núverandi ALS skipan, setið á stovn alternativa ALS skipan, sum øll avgjöld frá hýrum ganga inn í. Á annan hátt fáa fiski- og útróðrarmenn ongar sømdir.

Aðalfundurin 2005

Leygardagin 2. apríl var árligi aðalfundurin í Loftstovu á Føroyamálsdeildini. Les ársfrágreiðingina her. Nevndin varð afturvald. Í nevndini eru: Annika Sølvará, forkvinna, Áki Johansen, næstformaður, Erling Isholm, kassameisteri, Jette Hoydal, nevndarlimur og Katarina Petersen, nevndarlimur. Tveir nýggir tiltakslimir vóru valdir: Nanna Jürgens og Beinta Vilhelmsen

Aftaná fundin greiddi Marit Flø Jørgensen, serfrøðingur í mannarættindaspurningum, frá um støðuna hjá kvinnum í islamisku londunum í Miðeystri og Norðurafrika.

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

2. páskadag

Minus 5,3 stig í dag og vindur av landnýðringi. "Lómur" kom inn at landa í morgun, teir hava um 80 tons inni. "Akamalik" kom til Nuuk í morgun; teir skulu skifta fólk. Teir hava fiskað 200 tons, síðan teir fóru úr Sisimiut seinna partin mikudagin.

Hósdagin 31. mars

"Markus" kom inn at millumlanda; teir hava fult skip eftir at hava fiskað 900 tons í knappar 3 vikur. Óført fiskari. Teir skulu leggja 250-300 tons upp her, og alt er á plattum hjá teimum - tað sum er til eksport. "Markus" loysti aftur kl. 16 seinna partin; teir skulu inn at landa og skifta fólk í komandi viku.

3. apríl

Minus 0,8 stig og stilli. "Lómur" kom inn at landa. Teir hava knapt 100 tons inni av góðum rækjum.

Mánadagin 4. apríl

Tað vóru minus 2,3 stig og lot av norðri. "Lómur" fór nýggjan túr í dag. "Louise L" kom higar í dag at skifta fólk. Teir hava verið í Manitoq og lagt góð 15 tons av jákupskeljum upp. "Nanok Trawl" kom inn at landa í morg-

un. Teir hava verið úti í 14 dagar, og skipið er fult, t.v.s. gott 450 tons.

5. apríl

Teir máttu gevast at landa "Nanok Trawl" í nátt, tí tað var ikki nógv mikið av 40 fots frystibingjum eftir, so teir fóru út aftur við um 80 tons í lastini.

Mikudagin 6. apríl

Minus 2,8 stig og blika-logn. Hetta er dagurin, líkkan kemur aftur til landið at gjøða onkrar hagar. Tað komu nógv frystibingjur til býin í dag.

7. apríl

"Natarnaq" kom inn at landa; teir hava fult skip undir lúkurnar eftir at hava roynt í knappar 14 dagar. Óført fiskari!

8. apríl

Minus 2,5 stig og stilli. Nú til nakað, sum einki hevur við sjógv ella rækjur at gera. Í morgun byrjaði heimsins harðasta skíðrenning, sum eitur Artic Cirkel Race, og hon gongur fyri seg her í Sisimiut. Skríðað verða 160 km uppá triggjar dagar. Tað føroyska flaggið fekk eg eisini at veittra ímillum

hina fløggini, tað bar seg heilt einastandandi væl. Fyri fyrstu ferð hesi 9 árini, kappingin hevur verið, er ein føroyingur við, og tað er Vilhelm Rasmussen úr Miðvági. Vilhelm býr nú í Julianehåb, og tit skulu fáa meira at vita í næsta blað. Tað var av besta veðri, tá renningin varð skotin í gongd, men so kom vindur og kava-ælingur eina løtu aftaná, byrjað var at skíða.

"Natarnaq" loysti frá landi til nýggjan túr í kvøld.

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum
fyri einans 200 krónur um árið

Verður sent ópostað - vit gjalda postgjald

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið · postsmoga 58 · FO-110 Tórshavn

Tlf: 31 15 69 · Fax: 31 87 69
T-postur: ff-blad@post.olivant.fo

Vit hava útgerðina

- Flótitrol
- Botntrol
- Rækjutrol

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Nella farin

Tann 31. mars andaðist Nella Dahl í Havn, 94 ára gomul. Nella var trið- yngsta barnið hjá Fiu, ætt- að úr Funningi, og Johan Hendrik Egholm. Tey vóru upprunaliga 11 systkin, og nú er bert Gunhild eftir. Tey gjørdust ein stór ætt. Hetta kom ikki minst til sjóndar, tá hon hittust seinasta summer, og tað varð staðfest, at nú vóru tey 350 tisamans.

Nella giftist í 1940 við Petur Dahl, sum var sonur Mariu og próstin Jákup Dahl. Tí varð hann vanligi kallaður Petur próst. Nella og Petur búðu fyrstu árin í próstagarðinum í Sandagerði saman við teimum gomlu, men tey fluttu seinni inn í barndóms- heimið hjá Nellu á Glads- heyggi, og kom Nella tí- skil at búgva har mest sum alla sína tíð, og hon búði eisini heima til tað síðsta.

Fødd í 1910 hevur Nella upplivað stórt sæð allar broytingar í samfelagnum. Í uppvøkstrinum høvdu tey kúgv í kjallaranum. Hetta merkti í sær sjálvum ein barndóm, sum í dag er ókendur ikki bert hjá havnarbørnum. Tað skuldi hoyggjast til kúnna. Tí var neyðugt at hava stóra trøð, og trøðin er tann, sum í dag verður kallað Egholmstrøð, og sum liggur so at siga í miðbýnum í Havn. Um summarið skuldi kúgvinn eisini rekast í hagan í Havnadali. Tá kundi tað vera uppgávan hjá Nellu at fara við kúnna og reka hana út eftir Landavegnum á morgni og at fara eftir henni aftur um kvøldið. Hon hevur greitt frá, at hon plagdi at vera í fylgi við vinkonuni Marthu (Matras), og á vegnum plagdu tær at stökka inn á gólvið hjá systkina- barninum Mallu hjá Pola, har tær hugnaðu sær við dóttir hennara Lisu, sum var mamma mín.

Onkuntíð skuldi eisini farast til Funnings at vitja ommuna og abban har norðuri, og hetta var heldur ikki bert sum at siga tað. Tey fóru við mjólka- bátinum "Ruth" norður til Oyrar, og hagani var gingið til Funnings, og hetta var ein heilt fittur teinur, sum tók fleiri tímar at ganga. Men stuttligt var hjá havnarbørnum at sleppa til Funnings, har tað var stuttligt at vera.

Fía átti tvey systkin í Havn. Tey vóru Nella, kona Vilhelm Tórsheim, og gamli Knút skómak-

Soleiðis kendu vit Nellu. Hon átti 5 børn, 10 ommu- børn og 7 langommubørn.

arin. Hetta gjørdi okkum bæði til skyldfólk, tí hon var systkinabarn við om- mu mína, sum var dóttir Knút. Hetta ljóðar kanska ikki av so nógvum skyld- skapi í dag, men hjá Nellu, og annars í hesi Egholm ættini, var hetta ein rætti- liga fittur skyldskapur, ið eisini merkist, tá ið vit koma á tal hvørt við annað.

Tað var ótrúliga stuttligt at kenna Nellu og at koma á tal við hana. Tað er sjáldan at ein hevur hitt eitt meira lættsint fólk enn hana. Hon kundi skemtast um stórt sæð alt, og tók heldur ikki seg sjálva so hátíðarliga. Og hesin egin- leikin helt sær til tað allar seinasta - eisini nú hon varð innløgð. Tað var so sera eyðkent fyri hana, at ein dagin sær hon - uttan brillur - at ein maður stendur fyri songarendan. Hon fær at vita, at hetta er ein lækni. "Og sær hann gott út?", spyr Nella. Soleiðis var Nella.

Nella hevði eisini sínar meiningar um lívsins viður- skifti, og hon duldi heldur ikki fyri teimum.

Sum ung lærði Nella til sjúkrasystir, men hon kom ikki at arbeiða leingi í hesum starvi. Hon giftist í 1940, og Petur var nógvur burtur, so Nella kom at passa hús og heim, sum eisini mundi vera nóg mikið við teimum 5 børn- unum, sum komu.

Men sum presturin segði við jarðarferðina, so kom hennara lív framvegis at vera at hava umsorgan fyri øðrum, og her vóru sjálvsagt maður og børn í fremstu røð.

Petur Dahl, maður Nellu, var eisini ein merkisverd- ur persónur. Hetta var heldur ikki so lógið, tá hugsað verður um, at próst Dahl var pápi hans- ara, og Bakar Hansen var abbi hansara.

Hann var maskinmeist- ari av yrki og sigldi m.a. við trolarum vesturi í Vágum. Og sagt varð, at stásiligari maskinrúm enn hansara fanst ikki. Tað hevur ikki altíð verið so, at maskinrúm eru so noss- lig. Men tað vóru tey, har sum Petur skipaði fyri. Tað var sum at koma inn í eina stovu, málað og rudd- að.

Seinni gjørdist Petur reiðari, og hann var fram- burðsmaður. Hann var ein av teimum ið hildu longest á við stórhvalaveiðuni. Hann hevði hugskot um nýggjar vinnur, og hann gjørdi m.a. eina ritgerð um hávaveiðu, sum hann helt, at føroyingar áttu at havt møguleikar at fáa nakað burtur úr. Annars var hann seinastu árin skipasýnismaður. Hann doyði í 1981.

Nella doyði mett av døgum. Hon segði, at hon hevði livað eitt langt og gott lív, og hon hevði sjálv skipað fyri jarðarferð síni. M.a. ynskti hon at verða jarðað í latin brúðarkjólan hjá sær. Vagrari og virði- ligari kundi tað ikki vera!

ó.

Petur Dahl fór við "Sonnu" til Amerika í 1940 og var annars ein framburðsmaður

Samgongan vil lækka mjólk- prís, men krevur, at bóndin rindar bróðurpartin

Í samband við, at Bóndafelagið setti Búnaðarstovuni fyrispurning um studningsveitanina til landbúnaðin fyri 2005, er nú staðfest, at figgjarnevndin hevur givið boð um, at mjólkarpriðurin skal minka áljóðandi einari millión. Men, í sama andadrátti verður sagt, at aðrar studningskonti, til somu bøndur, skulu minkast, tí kekkurin figgjarnevndin letur saman við boðunum, er bert áljóðandi 660 tús krónur.

Við øðrum orðum er smarta ætlanin, hjá figgjarnevndini, at geva brúkar- anum ein lætta uppá eina millión krónur við at hækka mjólkarduðulin við einari millión. Men samtíðis tekur figgjarnevndin 340 tús krónur aftur við hinari hondini frá somu bóndum við at minka um stuðulin til stráfóður, neytakjót og velting og gevur MBM boð um at lækka mjólkarpriðurin sam- svarandi einari millión krónum.

Spurningurin er, hvør ásetur mjól- karpriðurin? Vinnan hevur víst á, at stuð- ulin til mjólk er beinleiðis stuðul til brúkaran og tí ber til at hugsa sær, at politikarar vilja tilskila sær rætt til beinleiðis at ávirka mjólkarpriðurin ígjøgnum stuðulin. Og sum so er tað væl skiljandi tí stuðulskipanin er eitt amboð í hondum politikaranna.

Men soleiðis sum hetta nú verður gjørt, er tað púra burturvið og minn- ur meg á søguna um mannin sum "lumpaði kúnna". Maðurin var sera góður við kúnna og mjólkkin frá kúnna var lívsgrundarlagið í húsi hansara. Men eitt árið sá maðurin, at hann fór at koma í hoyneyð og tað vildi hann ikki skuldi ganga útyvir kúnna so hann gav kúnna fulla krubbu av hoyggi, men fór síðani aftur um krubbuna og "stjól" ein part av hoyggi- num aftur. Kúgvinn, so góðtrúgvinn hon er, treivst og mjólkaði, sum um onki var hent.

Allir politikarar, sum ikki sova í tímanum vita, at føroyski landbún- aðurin hýkur undir munandi verri korum enn landbúnaðurin í granna- londum okkara. Vit líða hvønn einasta dag undir kappingaravlagandi dump- ing inn á føroyska marknaðin, har vit

noyðast at kappast við innfluttar vør- ur, sum ikki bert verða framleiddar undir munandi betri korum í egnum landi, men eisini verða dumpaðar inn á okkara marknað og í fleiri forum kunnu keypast bíligari í føroyskum handlum enn í upprunalandinum. Fyri ikki at tala um støðu okkara vildi onkur bóndi ditta sær at tosa um at útflyta vørur. Aftrat hesum er land- búnaðarstuðulin í Føroyum 8 til 14 ferðir minni enn stuðulin í Danmark (EU), Noregi og Íslandi.

At hesir somu politikarar nú koma sær, at krevja hesar bøndur, sum við stoltleika og vilja av stáli mannliga kempa fyri sínari vinnu, eftir at gjalda fyri fjøðurina í hattinum hjá politik- arum, er ovboðið.

Annars kann við eitt sindur av høvuðrokning sigast, at hendan lækk- ing í mjólkarpriðinum, sum figgjar- nevndin nú áleggur MBM at seta í verk, kemur at spara eini familíu við 2 børnum, áleið ein 50 krónuseðil um árið, meðan avleiðingin av hesum spælinum fyri bóndurnar verður eitt munandi hogg í inntøkugrundarlag- ið. Aftrat hesum er hetta eisini eitt greitt tekin frá politiskari síðu um, at teir vilja planstýra prísinum á búnað- arvørur og benda gongdini burtur frá at dyrka lendi og framleiða mest møguligt á egnum grundarlagi sum teir áleggja festibóndunum í lóg um landsjórð.

1. apríl 05
Björn Patursson
bjorn@koltur.com
nevndarformaður
Bóndafelag Føroya

J. PATURSSONAR GØTA 18

Enn einaferð er tað staðfest: Fullkomiligur lögfrøðiligur ruðuleiki

Enn einaferð hava vit fingið váttað tann ruðuleika, sum valdar í okkara politisku skipan. Tann 5. mars varð uppskot lagt fram á ting um broytingar í ALS-lógini. Hetta hendi eftir, at løgtingsskrivstovan hevði havt ta ásettu tíðina at kanna, um málið var lögfrøðiliga í lagi. Uppskotið varð fyrst sett at koma til 1. viðgerð í tinginum tann 30. mars, og síðan varð tað útsett til dagin eftir, tá onnur mál tóku meira tíð enn roknað varð við.

Men tá málið skuldi koma fyrri, varð tað tikið av dagsskrá og samb. útvarpinum við hesi grundgeving:

Ivi verður nú sáddur um eina ætlan hjá landsstýrinum um at geva landsstýrismanninum í vinnumálum heimild at áseta ALS-gjaldið. Eitt uppskot um at broyta lógina um arbeiðsloysis-trygging og arbeiðsávísing, sum er lagt fyrri løgtingið, gevur landsstýrismanninum heimild at áseta ALS-gjaldið, eftir tilmæli frá stýrinum fyrri ALS.

Síðani ALS varð sett á stovn fyrri 12 árum síðani hevur stýrið fyrri ALS havt hesa heimild. Men eingin beinleiðis ella óbeinleiðis skattur má verða álagdur, broyttur ella avtíkin uttan við løgtingslóg, staðfestir stýrisskipanarlógin, sum byggir á eina líknandi áseting í grundlógini.

Við hesum í buga hava fleiri sett spurnartekn við, um ALS-skipanin ikki hevur verið í stríð við bæði stýrisskipan og grundlóg, tá ALS í fleiri ár hevur havt heimild at áseta inngjaldið. Grundgevingin hevur verið, at ALS gjaldið í roynd og veru er eitt slag av skatti, sum also bara løgtingið hevur heimild at áseta.

Björn atkvøddi sjálvur fyrri
Her skal sigast, at tann einasti, sum alment hevur sett fram ein slíkan íva, er Björn á Heygum, sum eisini fyrr hevur sett fram líknandi íva um sjúkukassagjaldið. Tað er bert tað at siga, at í hesum málum hevur Björn sjálvur sum tingmaður atkvøtt fyrri hesum báðum lógunum bæði við 2. og 3. viðgerð. Einku fyriliggur um, at Björn ta ferðina

hevði nakran sum helst íva. Sum ein av fedrunum til stýrisskipanarlógina skuldi hann verið tann fyrsti at gjørt vart við seg, tá hann hevði møguleikan.

Ivasamt álit.
Forsøgan í hesum máli er eitt álit hjá einum starvsmanni í figgjarmálaráðnum frá 2001, sum kemur til ta niðurstøðu, at virksemað hjá grunnum við tilknýti til ta almenna, sum t.d. ALS og Realurin eigur samb. stýrisskipanarlógini at vera bæði á figgjarlógini og í landskassaroknskapinum. Ein niðurstøða er eisini tann, at ALS gjaldið skal roknað sum ein skattur, sum bert løgtingið kann áseta.

Tað hevur frá fyrsta degi verið ivi um hetta álit, sum eisini er víst á her í blaðnum. Tá Realurin vísti á, at hann hevði verið undir líknandi lóg-gávu sum okkara stýrisskipan í ártíggir uttan at vera á donsku figgjarlógini var svarið, at hetta var orsakað av, at danir høvdu brotið sína egnu grundlóg! Annars er eingin lögfrøðingur uttanfyri figgjarmálaráðið, sum hevur lagt navn til hetta álit.

Málið skuldi greiðast med alla
Fyri at fáa fulla greiðu á hesum máli setti Bjarni Djurholm, landsstýrismaður, ein serfrøðingabólk við ikki færri enn seks lögfrøðingum. Millum hesar eru eisini serfrøðingar í statsrætti. Hesir hava arbeitt við málinum fyrri eina seksisífraða krónu-upphædd í heili tvey ár. Og varð álit lagt fram í januar mánaði. Vit hava fyrr greitt frá hesum áliti, men fyrri at tað ikki skal vera okkara orð, skulu vit endurgeva niðurstøðuna hjá Vinnuhúsinum av álitinum:

Niðurstøðan hjá meirilutanum er, at ALS-gjaldið neyvan er at rokna sum skattur eftir § 41. Niðurstøðan hjá minnilutanum er, at ALS-gjaldið mest sannlíkt er at meta sum skattur sambært § 41 í stýrisskipanarlógini, men at skipanin ikki kann sigast at vera ólóglig. (Okkara undirstriking) og at tað er upp til løgtingið at gera av, í hvønn mun skipanin skal varðveit-

ast í verandi líki. Also ein politiskur spurningur og ikki ein lögfrøðiligur spurningur. Tí kann tað tykjast óheppið, at løgtingið nú ikki sleppur at viðgera spurningin.

Hetta er tann sama niðurstøðan, sum vit komu til. Tað kann í hvussu er sigast, at nevndin er samdum, at verandi skipan, har stýrið fyrri ALS ásetur inngjaldið innanfyri lógásettar rammur, ikki er ólóglig. Harvið er ikki meira lögfrøði í hesum máli. Tískil er tað ein politiskur spurningur, hvussu hetta skal verða skipað framyvir. Og hendan møguleikan hevur tingið so havt við framlagda uppskotinum.

Fleiri sannleikar
Álitið hjá umrøddu serfrøðinganevnd skuldi eisini verið eitt gott grundarlag fyrri at avgreitt spurningin um grunnarnar annars, so tað ikki skuldi verið brúkt meira av orku til hetta. Orku sum saktans kundi verið nýtt betri til okkurt meira ítøkiligt enn teir formellu spurningarnar, sum talan er um her. Og hervið skuldi álitið hjá figgjarmálaráðnum frá 2001 verið burturdottið. Tað skuldi verið upplagt, at tað ber ikki til at hava fleiri útlekkingar av sama lögfrøðiliga spurningi, um ikki alt skal enda í einum ruðuleika.

Men soleiðis virkar okkara skipan eftir øllum at døma ikki. Meðan tað bíðar eftir at koma til 1. viðgerð, kemur árliga frágreiðingin frá landsgrannskoðaranum, sum er dagfest 11. mars 2005.

Men hann sær fullkomiliga burtur frá álitinum hjá serfrøðingabólkinum, sum als ikki verður nevnt. Landsgrannskoðarin heldur seg framvegis til álitið frá 2001 sum “sannleikan” í hesum spurningi, hóast hetta álit má sigast at vera meira ivasamt enn nakrantíð.

Tað, sum annars lýsir rættarfatanina í umsitingini, er, at samb. landsgrannskoðaran hevur landsstýrið seinast í 2004 samtykt, at nú skuldi spurningurin um grunnarnar loysast. og hetta arbeiðið skuldi fyriskipast av Fíggjarmálaráðnum, sum væl fer at nýta “sítt” álit í viðgerðini. Hetta samtykkir landsstýrið, hóast tað má vera vitandi

um, at álitið hjá serfrøðingabólkinum er á trappunum!

Hetta er aftur eitt dømi um hurlivasan innan føroyska umsiting. Um sama spurning hava vit nú tvey ymisk álit frá tveimum ymiskum aðalráðum. Og so kunnu hini aðalráðini “efter behag” velja sær ta niðurstøðu, sum passar teimum. Eingin skal vita, hvat er rætt ella hvat er skeivt. Og so kann ruðuleikin gerast fullkomin, um hann ikki var tað frammanundan.

Hevur løgtingsskrivstovan nú fingið definitionsrættin?

Sum tað skilst, er tað løgtingsskrivstovan sum er orsøkin til, at umrødda uppskot er tikið aftur. Hetta kann sjálvsagt vera í lagi, treytað av, at hon legði fram eina haldbara grundgeving fyrri hesi støðu.

Men soleiðis virkar løgtingsskrivstovan ikki. Eingin grundgeving finst alment, sum tingmenn og annars almenningurin kann meta um. Sjálvt vinnumálaráðið, sum annars hevði fingið grønt ljós frá løgtingsskrivstovuni, at leggja málið fram, hevur í

hvussu er ikki í fyrsta umfari fingið nakra skrivliga grundgeving.

Og hetta er júst tað eyðkenda við skrivstovuni hjá løgtinginum. Hon virkar sum ein pávakirkja, sum als ikki nýtist at grundgeva fyrri sínum sjónarmiðum, sum tað fyrr er greitt frá her í blaðnum. Eingin í formansskapinum hjá tinginum ella nakar í tinginum í heila tikið torir at seta spurningar við lögfrøðina hjá løgtinginum. Í fjør var ein tinglimur, sum royndi hetta, og hann varð bukaður uppá pláss. Ein annar bað formansskapin um at fáa gjørt eina kanning av lögfrøðini hjá landsstýrismálanevndini. Einku frættist aftur. Hetta hendi í Jógvan S málinum. Tað kom ein stutt fráboðan hjá løgtingsskrivstovuni um, at lögfrøðin hjá landsstýrismálanevndini ikki var í stríð við dómin í Føroya Rætti. Hetta sjónarmið varð als ikki undirbyggt, og er eisini í stríð við aðrar lögfrøðiligar metingar. Ein nýtist ikki at vera lögfrøðingur fyrri at ivast. Tað er bert at lesa grundgevingarnar fyrri dóminum. Inntil tað mótsetta er prógvað er øll

grund til at halda, at løgtingsskrivstovan hevur villleitt almenningin við umrøddu fráboðan.

Nú hevur tað sum so ikki tann stóra týðningin, um júst ALS-lógin verður samtykt ella ikki, soleiðis sum hon varð lögð fram. Men hjá tí, sum hevur áhuga fyrri rættarstöðinum í landinum, hevur tað greitt áhuga at fáa at vita grundgevingarnar fyrri at málið varð tikið aftur. Samstundis sum tað so avgjört hevur áhuga at vita hvussu tað verður staðfest, hvat er rætt ella hvat er skeivt í spurningum um, hvussu stýrisskipanin skal skiljast.

Tað tykist sum at løgtingsskrivstovan hevur tikið sær hendan rættin uttan um løgtingið. Men við teimum royndum vit sum borgarar hava á hesum økinum, ber als ikki til at føla seg tryggan.

Men vit hava bert enn einaferð fingið váttað, at rættarlaga støðan í Føroyum er tann sama uttan mun til hvør ið situr í samgongu ella landsstýri.

Er tað uppgávan hjá kappingarráðnum at hava ein fiskivinnupolitikk?

Tað mundu vera fleiri sum klóraðu sær í høvdið, tá tað hoyrdist í útvarpinum, at Kappingarráðið hevði lagt seg út í fiskapakkan hjá Bjørn Kalsø, og hevði sent honum síni sjónarmið, um hvørt teir einstøku lutirnir í pakknum framdu ella tarnaðu kappingina um fiskin.

Tað mest kollveltandi var uppskotið um, at tað skuldi vera frí kapping um fiskiloyvi, og tykist kappingarráðið at vilja føra víðari sjónarmiðini hjá Hermann Oskarsson um uppboðsølu av fiskiloyvum. Og her visti ein ikki, um tað vóru saklig ella politisk atlit, sum lógu aftanfyri.

Tað fyrsta ein spurdi seg sjálfan var, um júst hetta veruliga skal vera innan heimildirnar og uppgáurnar hjá kappingarráðnum. Víst skal tað tryggja fría kapping millum virki, eisini fiskavirki. Her kundi tað t.d. verið uppgávan hjá ráðnum at forða fyrri, eitt fiskavirki nýtir eina sterka støðu at forða fyrri kapping frá øðrum

virkjum. T.d. um tað setur sum treyt fyrri at keypa eitt fiskaslag í eini last fyrri hægstan prís, at tað kann fáa restina av lastini uttan mun til hvat onnur virki kunnu bjóða. Tað sigst, at hetta hendir. Hetta veit kappingarráðið, so her skuldi verið ein gyltur møguleiki á ein praktiskan hátt at fremja ta kapping, sum øll eru samdum, at tørvur er á innan hetta øki.

Men at kappingarráðið skal hava til uppgáva at fyriskipa tann yvirordnaða politikkin innan fiskivinnuni er ringt at skilja.

Taka vit t.d. spurningin um uppboðssøla av fiskirættindunum, so er her langt so einfalt, sum tað verður gjørt. So vítt vit vita verður hetta ikki praktiserað nakra staðni í tí líki tað verður skotið upp. Og sigast kann eisini, tann sum heldur at ein “loysn” á okkara fiskivinnupolitikki á hesum øki kann rúmast á 2A4 síðum, kann ikki kenna málið til fulnar. Fyri at siga tað diplomatiskt.

Sjóvinnubýurin Troense: Vitjan hjá einum føroyavini, sum ongantið hevur verið í Føroyum

Mærskgården. Her kunnu gamlir sjómenn hjá A P Møller búa teirra ellisár.

Hendan søgan byrjar í 1961, tá eg sum 18 ára gamal fór á Danmarks Fiskerihøjskole í Middelfart á Fyn. Leiðarin á skúlanum var tann sera markanti Peter Gamborg Nielsen. Hann var ein sannførdur grundvigianari, og hesum duldi hann heldur ikki fyrri. Tí fekk hann ringt orð á sær hjá missionsmonnum, ið ikki vildu senda synir sínar á skúlan, sum eisini varð niðurlagdur árið eftir. Men Gamborg, sum hann vanliga varð kallaður, lærði næmingar sínar at hugsa sjálvstøðugt. - Seinni gjørdist hann prestur.

Aftaná skúlan misti eg sambandið við Gamborg, men tað eydnaðist at fáa

samband aftur við hann í 1999, tá ið eg vitjaði hann tætt við Nyborg. Hann var tá farin um tey 90. Konan Gerda var deyð fyrri mongum árum síðani, men hann varð giftur upp aftur við Dagný. Tey vóru sera blíð og fyrikomandi, og tað vísti seg, at tey bæði vóru svornir føroyavinir, og tað uttan nakrantíð at hava verið í Føroyum. Tey fylgdu væl við í øllum tí, sum gekk fyrri seg í Føroyum, og so lósu tey William Heinesen, sum tey mettu sera høgt.

Eg lovaði at koma aftur at vitja, men hetta gjørdist ikki fyrr enn í februar í ár. Gamborg doyði fyrri nøkrum árum síðani, og Dagný var flutt til Troense í

Svendborg, har hon hevur eina lítla íbúð. Henda er í sær sjálvum áhugaverd, tí hon býr í Mærskgården, sum er ein heil bygd, sum Mærsk hevur bygt sum ellisheim til síni starvsfólk. Her eru einar 100 íbúðir í rekkjuhúsum, og her er møguligt hjá teimum, sum hava arbeitt ella siglt hjá Mærsk, at leiga seg inn á eldri árum. Orsøkin til at Dagný eisini býr her er, at kommunan í Svendborg hevur leigað seg inn her, og tí ræður yvir umleið eini helvt av íbúðunum. Tað er nærum eingin munur á íbúðunum. Men kortini. Har sum Mærsk fólkinu búa, er hurðin blá. Blátt er eyðkennisliturin hjá Mærsk.

Hjá hinum er hurðin reyð.

Men her er gott at vera, og her er eisini ein matstova, so tað ber til at keypa sær eina máltíð, tá hugurin ikki er til at matgera sjálvur, eins og eisini ein samkomuhøll er til tiltøk. So mikið nógvir føroyingar hava siglt við Mærsk, at onkur føroyingur kundi búð her. Men tey vistu ikki um nakran.

100 ár er liðin, síðani Mærsk fyrirkonan varð stovnað av abba McKinney Møller, og hetta hendi júst í Svendborg, sum má sigast at hava verið ein tann fremsti danski sjóvinnubýurin gjøgnum øldir. Hetta merkist ikki minst í Troense, sum er hinumegin Svendborgsundið. Hagar er tó koyrandi, tí brúgv er yvirum. Býurin er ikki nógv broyttur síðan 17 hundraðtalið, tá skiparar í hópatali búðu her. Tann gamli býurin er sjálvsagt friðaður og er sum eitt fornminnisavni.

Ein góð mynd av Svendborg økinum - sum sjóvinnuøki - sæst á sjóvinnusavninum í Troense, sum er ein deild av Svendborg Museum. Her verður dentur lagdur á at lýsa seglskipatíðina í økinum við Svendborg sundið. Økið var í øllum 1800 talinum eitt kraftsentur í sjóvinnu.

Posthús og sjóvinnusavn í einum.

92 ára gamla Dagný Gamborg Nielsen hevur ikki verið í Føroyum, men hon droymir seg bígar við at lesa William Heinesen.

Gamli háskúlastjórin Gamborg, sum nógvir føroyingar kendu í síni tíð.

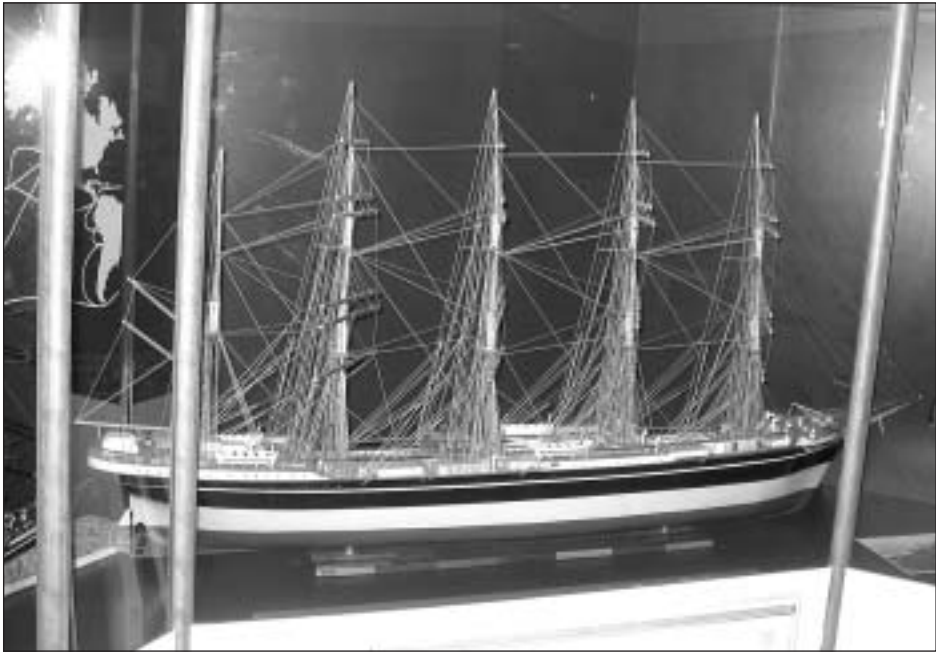
Skipasklokka og -skrúva inni í Mærskgården, sum er ímynd av sambandinum við skip.

Her vóru umleið 20 træskipasmiðjur, har øll sløg av skipum vórðu bygd. Hetta vóru skip, sum sigldu á heimaleiðum, t.d. í Eystursjónum og tað vóru tey stóru langfaraskipini, sum fóru um øll heimsins høv. Ein av hesum skipasmiðjunum, Ring Andersens Træskibsværft, er til enn. Hetta kom so eisini at merkja Troense í gjøgnum eini 200 ár. Menninir í Troense vóru antin sjómenn burturav ella arbeiddu teir í teimum mongu reiðarafyrirøkunum í økinum.

Øll henda søgan kann siggjast á sjóvinnusavninum, sum eisini umboðar eina aðra nýhugsan. Her var posthús saman við savninum við somu avgreiðslu. Í Føroyum hava vit politiska kreppu hvørja ferð talan er um at niðurleggja eitt lítið posthús. Her hava teir funnið eina pragmatiska loysn, har tvær eindir eru lagdar saman til eina, og tað søgdu tey rigga heilt væl.

Alt hetta kundi Dagny greiða frá, og annars hevur hon framvegis sama áhuga í Føroyum. Hon harmast um, at tað ikki skuldi eydnast henni at koma til Føroyar. Nú er hon 92 ár og eyguni eru farin at bila, so nú er ov seint. Men so kann hon koma til Føroyar gjøgnum tey bond, hon hevur, har bøkurnar hjá Williami Heinesen er lisnar inn á, og hon hevur nú eisini fingið møguleikan fyri at kunna seg um Onnu Evensen. Hon kann lesa tekst, har bókstavirnir eru nóg stórir og tað letur seg væl gera við teldu at økja

Flott vóru tey gomlu seglskipini. Her í sjóvinnasavninum í Troense.

Gomul skiparabús.

um støddina á bókstavunum, so hon hevur nú fingið søguna hjá Onnu, i eini bókstavastødd, sum hon kann lesa. Mong hava verið sera bergtikin av at

lesa hesa søgu í FF-blaðnum. Dagny er ógvuliga takksom fyri hetta og hevur takkað so miriliga fyri tað.

Dagny er bert ein av

mongum dønum, sum vit ikki vita av, hava ein serligan alsk til Føroyar. Hesi eiga vit eisini at virðismeta í tann mun hetta letur seg gera.

Fiskivinnugransking søkir samskipara

Fiskimálaráðið tók í 2001 avgerð um at skipa granskingarjáttanina, *Fiskivinnuroyndir*, í greiðari karm. Samstundis varð avgerð tikin um at kanna á hvørjum økjum og hvussu *fiskivinnugransking* kundi verða ment í Føroyum. Verandi samskipari fer í annað starv, og verður starvið tí lýst leyst at søkja.

Arbeiðið sum samskipari er sera avbjóðandi og fjøltáttað:

- Arbeiðið fevir um at samskipa arbeiðið í Fiskivinnuroyndum. Tað snýr seg um at skipa málsviðgerðina av umsóknum, taka stig til tiltøk, sum birta undir granskingar og menningarvirkssemið og miðling av úrslitum.
- Arbeiðið fevnir eisini um at samskipa granskingarvirksemið, sum verður játtað av játtanini til granskingarætlanir. Í løtuni er hetta skipað í kjarnar: ein fyri reiðskaps/fiskitøkni, ein fyri lívtøkni og ein fyri framleiðslutøkni.
- Somuleiðis skal samskiparin taka stig til samstarv í Føroyum og uttanlands, sum kann styrkja gransking og menning innan fiskivinnusektorin í síni heild.

Arbeiðið verður stýrt av einum stýrisbólki við umboðum frá Fiskimálaráðnum, Fiskirannsóknarstovuni, Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, Menningarstovuni, Ráfiskakeyparafelagnum og Ráfiskaseljara felagnum.

Vit vænta av tær:

- At tú kanst arbeiða sjálvstøðugt og miðvíst.
- At tú hevur neyðugan og viðkomandi akademiskan førleika
- At tú hevur fyrisitingarligar royndir.

Starvið er tíðaravmarkað. Tann, sum verður settur, skal tola broytingar í starvsinnihaldi og -formi, serliga við atlit til skipanarlaga formi fiskivinnugranskingin kemur at taka frameftir. Starvsstaðið er í Fiskimálaráðnum, og tann setti kemur eisini at loysa ávísar uppgávur fyri Ráðið.

Løn og setanarviðurskifti verða sambært sáttmála millum avvarðandi yrkisfelag og Figgjarmálaráðið.

Umsóknarfreistin er 1. mai 2005.

Eru spurningar ber til at venda sær til Hjalta í Jákupsstovu tel 353900 ella hjaltij@frs.fo

Umsóknir við avritum av viðkomandi próvskjølum og ævisøgu (CV) skulu sendast til:

Stýrisbólkin fyri Samskiparan í Fiskivinnugransking
Att: Hjalta í Jákupsstovu
Fiskirannsóknarstovan
Postboks 3051
FO-110 Tórshavn

Eingin fiskapakki - enn um nakrantíð

Nú í fleiri ár hevur verið arbeitt við at skipa so fyrri, at tann fiskur sum lönandi kann arbeiðast í Føroyum eisini kemur á flakavirkini til virkingar.

Tað hevur verið semja um sumt á hesum økinum og ósemja um annað. Tí kann tað hava verið óheppið, at Bjørn Kalsø koyrdi bæði tað ið semja var um, og tað, ið ósemja kundi vera um, í ein “fiskapakka”, sum merkir, at fleiri tiltøk skuldu viðgerast og samtykkjast undir einum.

Tað rætta hevði verið at byrja við teimum tiltøkum, sum semja var um. Her var fyrst og fremst talan um at støðga pro formasølum, sum skuldi verið hampiliga lætt.

Men alt skuldi bíða eftir fiskapakkanum, sum nú var komin so langt, at hann

kundi verið samtyktur í hesi tingsetuni, og vinnan hevur fingið tilsøgn um at allar kunngerðir o.t. skuldu vera klárt miðjan mai. So var tað komið uppá pláss og vinnan hevur disponerað út frá hesum. Hetta kundi verið eitt stig at fingið “dynamik” í sølu skipanina av feskfiski, sum tørvur er á.

Men nú frættist knappliga, at samgongan hevur meira ella minni samtykt at taka fiskapakkan aftur úr tinginum. Frágreiðingin var tann, at fólkaflokkurin vildi hava eina broyting í sjálvum fiskidøgnum við í pakkkan. Hetta kundi ikki náast. Tískil er alt nú útsett til á ólav-søku. Hetta kann merkja bæði hálvi og heili ár, og kann eisini merkja, at einki hendir.

Tað er ringt at skilja log-

ikkín í hesum. Defini-tión av fiskidøgum hevur sera lítið við fiskapakkan at gera. Og tað má undra, at hetta kemur fram beint nú, málið er so nær við at verða avgreitt.

Ítøkiliga merkir hetta, at kappingin við útlendingar, sum teir annars hava fingið fráboðan um verður av ongum til ásettu tíðina. Hetta merkir eisini, at tann “revsiregla” ið kundi ført til, at lemmatrolarar landa meira í Føroyum, og serliga í Suðuroy, heldur ikki verður av nøkrum enn á sinni.

Alt hetta kann bert vátta ta fatan, sum vinnan hevur av politisku skipanini. Hon virkar sera illa, og í hvussu er so illa, at tað als ikki ber til at leggja ætlanir um nakað sum helst.

Vitjan frá skotska fiskimannafelagnum

Týsdagin høvdu vit vitjan av umboðum frá Scottish Fishermen's Organisation. Teir vóru í Føroyum í samband við eina fiskamjølrsráðstevnu og vildu tí kunna seg um føroysk fiskivinnu-

viðurskifti. T.v. er Ian Mc Sween og t.h. William Whyte. Í komandi blað koma vit at greiða nærri frá vitjanini og frá viðurskiftum hjá fiskimonnum í Skotlandi.

ICES viðurkennir óvissu í ráðgeving

Danska FiskerBladet hevur ofta áhugaverdar greinir eisini um fiskifrøðiliga ráðgeving. Ein slík grein var í aprílblaðnum, og her er eisini ein viðmerking frá Claus Jacobsen, sum er blaðstjóri. Vit prenta hansara viðmerking, sum eisini endurgevur tað týðningarmesta í frágreiðingini hjá ICES. DFU í greinini stendur fyri donsku fiskirannsóknarstovuni.

Bemærkelsesværdige indrømmelser i ny DFU-rapport

Af Claus Jacobsen

Det er ikke nyt, at danske fiskere år efter år kritiserer Det Internationale Havforskningsråd, ICES, for at rådgive på grundlag af manglende praktisk erfaring i fiskeri, mens ICES til gengæld profilerer sig med et videnskabeligt ansigt.

Det er derimod nyt og mildest talt forbløffende, at ICES nu åbenlyst erkender, at den biologiske rådgivning, der i meget stor udstrækning baserer sig på udtryk som indenfor eller udenfor "sikre biologiske grænser", ikke kan dokumentere sin rådgivning med de nødvendige data. De må dog anses som en forudsætning for en rådgivning, som i alle tilfælde bør kunne bedømmes som ansvarlig og troværdig ud fra den betydning, som det politiske liv normalt tillægger den.

Med andre ord: - Den rådgivning, der generelt blandt fiskere og det politiske liv anses som videnskabelig er uvidenskabelig, fordi den mangler det videnskabelige fundament. Det siger ICES selv. Det fremgår således på side 9 i DFU-rapporten: - Det må dog erkendes fra

videnskabelig side, at det for mange bestandes vedkommende hidtil har været vanskeligt at fremskaffe data til bestemmelse af referenceværdier og dermed fastsættelse af disse grænser på et sikkert videnskabeligt grundlag.

- Det tjener ICES til ære, at der gøres opmærksom på den mangel på videnskabelige data, der rådgives ud fra. Vi kunne dog have ønsket, at denne erkendelse havde fået en mere fremtrædende plads i rapporten i stedet for at gemme sig nederst på side 9.

Når det er noteret, er der så meget desto mere grund til endnu engang at råbe det politiske liv op i Folketinget og fødevareminister Hans Chr. Schmidt, der tidligere har ytret tvivl om dele af ICES rådgivning. Nu har de fiskeripolitiske ordførere, og flere med dem, yderligere dokumentation for, at ICES rådgivning ganske enkelt ikke kan bruges til det, som den skal.

Ikke således at forstå, at der ikke skal gennemføres en eller anden form for biologisk rådgivning,

men derimod at der ikke længere bør lyttes til den i det omfang, som det er sket gennem årene. Den tid må altså være forbi nu, og det er en politisk beslutning om, i hvilket omfang, man vil lytte til ICES. Når fiskerne oplyser om, at der er masser af fisk, selvom ICES har rådgivet om beskyttelse af bestanden eller fiskeforbud, er ICES' svar, at rådgivningen er et gennemsnit og ikke omfatter de afgrænsede områder, hvor fangstpladserne findes.

Hvad kan man bruge en sådan information til? I hvert fald ikke til at rådgive troværdigt.

Hvad værre er: Hvordan kan ICES rådgive om bestandene nogle år frem i tiden, når de aktuelle data år for år er så usikre for flere bestandes vedkommende, - for at bruges DFU, s ord igen...det har været vanskeligt at fremskaffe data til bestemmelse af referenceværdier og dermed fastsættelse af disse grænser på et sikkert videnskabeligt grundlag. Denne kommentar er ikke et angreb på den biologiske ekspertise, men en konstatering af, at den

ikke er i stand til at indsamle de data, der er nødvendig for en videnskabelig rådgivning for flere arters vedkommende.

Det rejser det uomgængelige spørgsmål: Hvordan kan der rådgives om sikre biologiske grænser, når det samtidig erkendes, at det ikke sker på et sikkert videnskabeligt grundlag? Og især for de fangstområder, hvor danske fiskere opererer, fordi DFU nævner, at det er endnu vanskeligere at skaffe de nødvendige data i blandede fiskerier. Dem er der som bekendt mange af i dansk fiskeri.

Hvornår ser vi en politisk reaktion på dette uhyrlige misforhold, når det samtidig tages i betragtning, at det handler om eksistensen for tusinder af familier i sårbare kystsamfund og et erhverv, hvor fiskere andre steder i verden selv har formået at forvalte fiskeriet på grundlag af flere generationers erfaring, uden at det tilsyneladende er gået ud over bestandene?

Sjurður Joensen er miðviðingur og ein av viðurkendu fiskivinnugranskarunum í Noreg. FF-blaðið bitti hann í 2002.

Veiduskaðar hava fíggarligar avleiðingar

Norsk fiskivinna hevur stórt hall av, at fiskur fær skaða undir veiðu og av handfaringini umborð á skipunum. Útrokningar hjá norska Fiskeriforsking vísa, at í fiskarinum á landleiðunum í 2003 vóru 8 milliónir kilo av toski, við álvarsomum veiduskaðum avreiddir. Skaðar á fonginum føra við sær ógvusliga minking í góðskuni av vörum.

Fiskeriforsking í Norgei hevur ígjøgnum fleiri kanningar prógvað, hvussu stórar nøgdir av toski hava skaðar og hvørja ávirkan ymsir skaðar hava á flak, saltfisk og turran fisk. Hetta er tó fyrstu ferð, at skaðar og skaðarínini eru skjálprógvað. Kanningarar fevna um teir mest nýttu reiðskapirnir í fiskarið á landleiðini, m.a. trol, línu og snellu.

Í royndunum bleiv allur fiskurin merktur og skaðarnir skrásettir, soleiðis at hvør einkultur fiskur, var fylgdur frá hann kom inn í framleiðslumannagongdina, til hann var liðug vora. Fiskurin var mettur eftir fimm høvuðsbólkum av feilum; reiðskapsmerkir, blóðmerkir, vánalig blóðtapping, hogg/húkskaðar og um fiskurin doyði í reiðskapinum á sjónum. Góðskufeilirnir vóru skjálprógvaðir við myndum av fiskinum, tá hann kom á land og víðari

gjøgnum framleiðsluna, til hann var liðug vora. - Tað vísir seg at 60 til 100 prosent av góðskufeilunum, ið verða mátadur á vørsløgnum flak, saltfiski og turran fiski, vóru orsakað av skaða av fiskireiðskapinum og handfaringini umborð á skipunum, sigur granskarin Sjurður Joensen.

Fiskavirkini kunnu velja at lækka prísir á fiskinum, tá hann er skaddur. Hesin møguleiki verður kortini lítið nýttur. Í 2003 var prísurin lækkaður á 1,9 milliónum kilo av toski, orsakað av góðskufeilum hjá Norska Fiskeriforsking, av útbreiðsluni av góðskufeilum vísir tað seg tó, at grundarlag var fyri at seta prísir niður á 8 milliónum kilo av toski.

- Summir góðskufeilir á feskum rávörum eru torførir at ansa eftir, tá fiskurin er komin inn í framleiðsluna, men feilirnir verða, hóast tað, ikki burtur. Sum við saltfiski og turran fiski, vilja feilirnir koma til sjóndar, tá fiskurin verður útvatnaður og gjordur klárur til matna. Tí er tað nógv at vinna við at sleppa undan veiduskaðum, og at tað verður framt ein nágreinilig góðskuskiljing á fiskavirkinum á landi, sigur Sjurður Joensen.

Kelda: Vinnubúsið

Vitja eisini heimasíðuna hjá Føroya Fiskimannafelag
www.fiskimannafelag.fo

Dagbókin hjá Bernhardi, 5. partur:

Einki bræv men endilíga heima!

At taka úr blaðnum

Síðurnar 9, 10, 15 og 16 kunnu takast úr blaðnum

Nú fer túrurinn at halla og útlit er fyri at sleppa heim. Og nú er ovfarakæti komið á menn og teir fara at beistast Ikki slapst inn eftir brøvum. Men nú gerst ikki við. Og nú hittir Bernhard kortini gentuna skjótt!

Fríggjadagur, 5. september 1930

Fyrrapartin var veðrið gott. Ættin var tá landnyrðingur.

Vit lógu í nátt út ímóti Heglibankanum, men lógu hann ikki upp. Vendu so aftur inn fyri slættan, har hava vit so roynt í dag. Vit vóru so nær eina tíð, at "gamli" segði, at vit royndu upp eftir køstagarðinum hjá íslendingum. Vit hava nokk einar 700 fiskar í dag. Teir siga, at fiskurinn er stóruskurur í dag, men illa plagur at hilmast, tá tað kemur í lastina.

Ættin er nú eystan og væl av vindi er. Tá ættina dāmar okkum lítið nú, hon er ikki nesætt (t.v.s. góð við Langanes). Hevði hann komið høgt ella lágt í morgin. Alt væl.

Leygardagur, 6. september 1930

Vit eru nú undir Nesi. Vit sigldu norður í nátt. Veðrið var vānaligt, t.v.s. at tað var nakað nógv-

Lestur verður lisin umborð hvønn sunnudag. Her siggja vit Geila Jóannes av búsum lesa lestur umborð á Gudrun.

ur vindur. Batin mistu vit seinastu nátt, hann slitnaði afturút. Í dag hava vit so ligið her undir Nesi.

Nú seinnapartin hava teir verið í landi á Brimnesi. Eina kind (seyð) keyptu teir her, hon er nú flett. Ein bát fingur teir

eisini, hann skulu teir hava til rytubát.

Ættin er eysturhallur landsynningur. Tað er ikki góð ætt á Skorvík. Hagar verður ikki farið fyrrenn í morgin, um tað verður. Vit hava í dag preiað "Immanuel", hon hevði 20000. "Connosboro Castle" hevði

28000. Alt væl.

Sunnudagur, 7. september 1930

Í dag bar ikki til við brøvunum. Tað var eitt skuffi.

Tað hevur verið so gott sum stilli í allan dag, so vit hava bara roynt at larra út

frá landi. Ein lítil ond av eystri ella landsynningi hevur verið við hvørt. Vit hava í dag, sum vanligt, havt lestur um middagin og andakt í kvöld.

Veðrið hevur verið av tí allar finasta, sólskin allan dagin. Toka hevur ligið á landinum, so eg veit ikki hvussu langt út vit eru komnir. "Immanuel" siglir upp í læ av okkum. Vit hava í dag havt fekst kjøt til døgurða.

Nú er fyrsta vikan farin av september. 14 dagar afturat, so nú fer at halla. Alt væl.

Mánadagur, 8. september 1930

Nú eru vit aftur á Heglibankanum. Vit kastaðu kl. 1 seinnapartin í dag. Vit hava o.u. 200 fiskar.

Nú er "spiseseddelen" fyri hesa vikuna gjørdur. Hann ljóðar næstan bara uppá kjøt. Í dag hevur tað verið saltkjøt, og í morgin blóðmør. Nú er hann hækkaður. Hann er land-

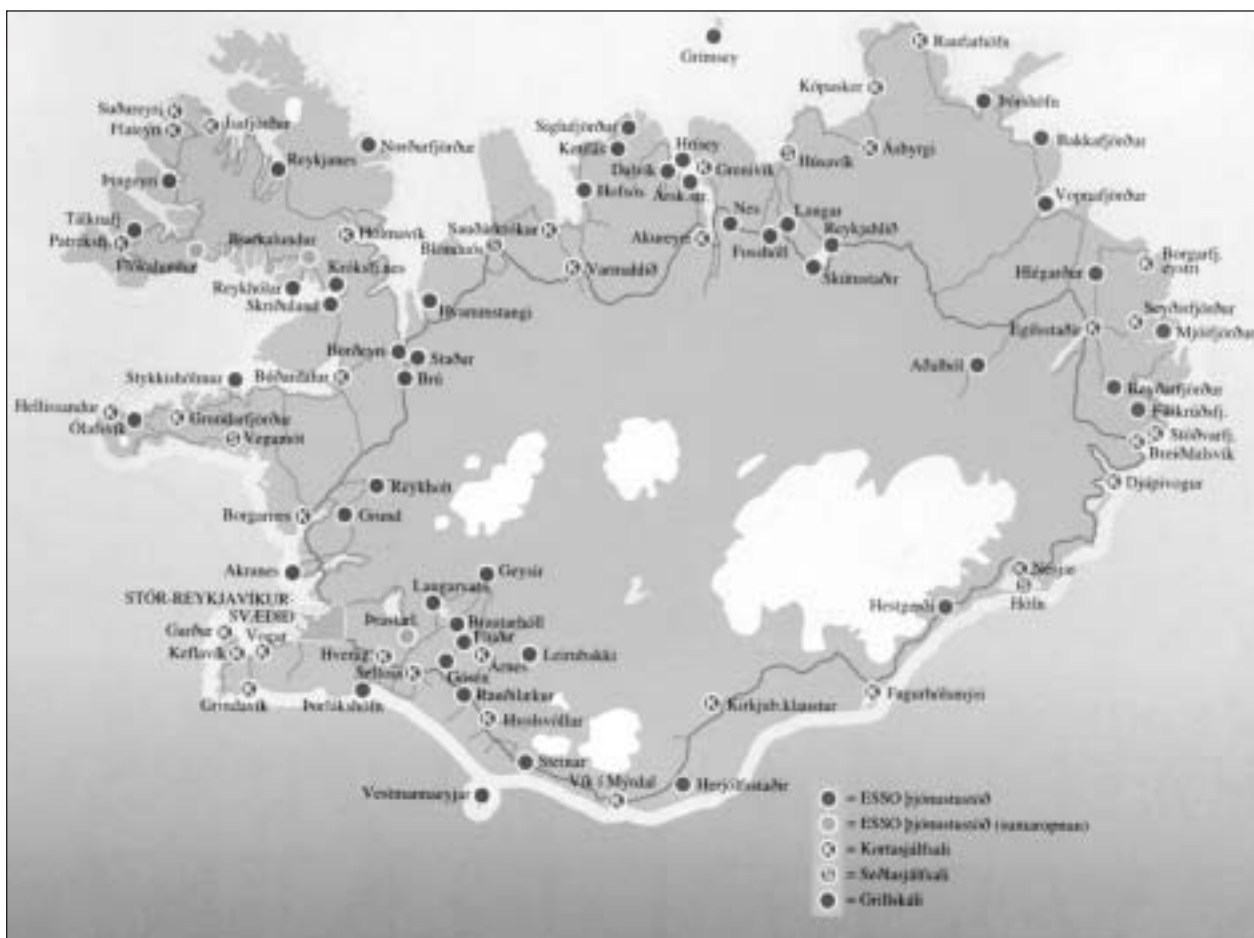
nyrðingur, men ov lítil vindur. Barometrið gongur upp.

Nú eru allir væl til passar. Tað er nokk tí, at nú fer at líða til heimferð. Eg vildi tó sloppið inn á Skála, so kundu teir farið heim tá teir vildu. Nú stoypa allir pilkar, og summir smíða lippukassar. Teir ætla ikki at fara bráðliga. Alt væl.

Týsdagur, 9. september 1930

Nú er hesin dagurin strevaður at enda. Hesin hevur tó ikki verið av teimum longstu. Vit høvdu blóðmør til døgurða í dag. Hetta eru brúdleyps dagar umborð á "Suðuroy". Tað gekk av tí allar besta, hann var góður og smakk-aði væl.

Fyrirmiddagurin var strævin, men eftirmiddagurin lættari. Eg svav einar tveir tímar av honum. Nú í kvöld havi eg verið í lastini. Lítið av salti er eftir, og fólkið er farið at belja.

Her sæst Langanes, sum víst verður til í hesi grein. Skálar, bar Bernhard longdist eftir at sleppa inn at fáa bræv, er sunnanvert á Langanesi.

Hetta Íslandskortið vísir nógva av plássunum, sum Bernhard vísir til.

Framhald á næstu síðu

Hoyggj er komið á kumpassina. Ættin er landnyrðingur, og tað er toka nú í kvöld.

Vit hava nokk o.u. 900 fiskar í dag. Um vindur verður tá saltið er uppi, fara vit heim. Alt væl.

Mikudagur, 10. september 1930

Í dag hevur verið meira ónossligt veður, tjúkt og regn av og á. Vit eru nú á Nesgrunninum og hava nokk o.u. 100-150 fiskar. Ættin er landsynningur. Tað hevur ikki verið nógvur vindur í dag, men heldur ónossligt kortini.

“Fram” prajaði okkum í dag, hon hevði 37000. “Doceu” sóu vit eisini, men preiaðu hana ikki.

Nú er ikki hugsingur um Skála, men hagar mugu vit fara, áðrenn vit fara heim. Eg havi í dag bakað, og nú í kvöld krampað tál og so spulað. Hevði hann nú stokkið norður um, tað gangi eg stútt og hugs. Alt væl.

Hósdagur, 11. september 1930

Eg var rættiliga bilsin í morgun. Eg vaknaði kl. 4 við, at teir tosaðu um at sigla inn á Bakkafjørðin. Vit komu inn har kl. 7. Har var einki at fáa uttan ísur og sild. Kol var tað, vit skuldu hava, men vit fingi bara 300 pund. 2 sekkir fingi vit frá “Phebe”, hon hevði fingið 60000 fiskar. Annars fingi vit eitt sindur av sukri og eitt hál av vatni.

Tá vit fóru inn, var ættin landsynningur. Seinni bleiv stilli. Vit høvdu nokk noyðst at ankra, um “Phebe” ikki hevði tikið okkum. Vit vóru tá næstan á landi. Teir sleipaðu okkum út um Steintúnstanga, og tá fingi vit eitt lot av landsynningi. Eg fekk eitt hald undir herðablaðið, tá ið vit tóku bátin inn, men annars alt væl.

Fríggjadagur, 12. september 1930

Í dag hevur veðrið verið av tí besta. Fyrrapartin var stilli og klárt. Nú í kvöld er toka og eitt fitt lot av suðri. Vit hava ligið og rikist í Bakkadýpinum. Eina løtu í kvöld hava vit kastað, men einki bar til.

Í kvöld hava vit tosað um huldufólk. Tað byrjaði við “Sparlakki”. Nú fingi vit eina spildurnýggja hulduføgu. Tað var Karl á Miðgerði, sum hevði verið inni í eini hulduholu norði á Húsum. Teir vóru inni og krokaðu, tí veðrið var av tí versta. Bóndin fríggjaði við dótttrini, meðan hon sat í roykstovuni við hinum gomlu. Hann var illa staddur, sum vera

man. Hetta er yngsta hulduføga, sum eg havi hoyrt. Alt væl.

Leygardagur, 13. september 1930

Í morgun var hann so mikið hvassur av suðri, at eg væntaði, at vit fóru norður um Nesið eftir brøvum, men so var ikki. Vit hava ligið her á Kallmúla í allan dag og treiskast og einki fingið, bert o.u. 100-150 fiskar. Nú skal hann suðureftir, sigur hann. Eg kann nú ikki gera við tað, men eg haldi, at tað er nógv av, at vit eiga brøv á Skála. Tað kann verða, at tað er forkert, men eg kann ikki gera við tað. Vit liggja nú suðuryvir. Eg vænti mær nú ikki at fáa bræv.

Nú er klárt og vindurin lítil. Eg havi gjørt fiskaknetti í kvöld. Alt er við tað gamla. Her eru nógv skip at síggja, m.a. “Nep-tun”.

Sunnudagur, 14. september 1930

Lógu á Kallmúla í morgun, men hann kom so av norði og segl bleiv sett suðuryvir. Vindurin trilkaði í hvørjum.

Nú seinnapartin hevur ikki verið fiskiveður. Vit eru nú komnir suður fyri Reyðafjørðin. Tað blívur ikki avhálað fyrr enn vindurin minkar, um ikki fyrr enn á Mýlingargrunninum.

Eg var í ringum lag fyrrapartin, tí eg ikki slapp eftir brøvunum. Eg var illur, men nú er tað frægari. Men keðiligt var tað ikki at fáa fyrsta brævið. Um vindurin varðar, so fara vit heim nú, so ger tað tað sama. Ættin er nú landnyrðingur, haldi eg.

Vit høvdu lestur um middagin og andakt í kvöld. Alt væl.

Mánadagur, 15. september 1930

Tað gekk, sum eg hugsaði. Vit blivu siglandi í alla nátt. Í morgin linaði vindurin, so fór hann at skralla, og nú er hann landsynningur. Vit eru nú komnir nakað væl út um landgrunnin.

Í dag hevur verið beistalív umborð. Tað var nokk so snedigt at síggja Martin sum “Nigger Jim”. Hann var so kolasvartur, at ein nekari er ikki svartari. Vit flentu so illa, at vit fingi ilt í búkin. Hann gramdi seg, at hann hevði fingið ilt fyri hjartað. So fekk hann Hoffmansdropar og eitt heftiplástur fyri munnin.

Nú skal verða brúdleyp í kvöld, við fuglasuppu og øðrum góðum. Harmonikan bleiv burturloddað, hana fekk Abraham. Nú

Tað var á hesum leiðum, at tað varð fiskað.

Ofta var farið inn í Íslandi. Men ikki mundu havnirnar bar vera frægari útbygdar enn tær føroysku.

Komið varð eisini inn á Bakkafjørðin, har nógvir føroyingar hava róð út, sum vit eisini hava havt frásagnir um her í blaðnum.

Reyðifjørður á veg heim.

hevur brúdleypið verið. Stuttligt varð, tað má sigast. Her var blíðskapur bæði á ein og annan máta. Fyrst bleiv etið og drukkið og síðani varð dansað brúðardansur. Her bleiv slørið (tvs. undirbuksurnar) álaðar av brúðrini, tað var ein ordiligur ruðuleiki at síggja. Ein borðiskur av suppu hvølvdist yvir fótarnar á brúðrini og síðani á dúrk- ið. Har fáll so alt. Hægst uppi at síggja, var afturparturin á Herluffi, tað var brúðurin, hon var sum hon var skapt. Mitt í øllum kom so ein pøs av sjógvi, hon kom væl við. Tá allir reistu seg aftur, vóru teir at síggja sum sjóvaskaðir hundar. So endaði brúðardansurin. Martin gekk sum ein ørvitisfiskur um dúrkið, hann fekk tað mesta av sjónum. Tá tað var yvirstaðið, bleiv slørið býtt sundur í 17 partar og kristiliga upprópt. Hvør fekk sín part. So endaði hetta kvöldið, tað stuttligasta á árinum. Vit eru nú allir útmaktaðir, sum vit hava flent. Í morgin fara vit so í brúðarhúsið. Alt væl.

Hósdagur, 16. september 1930.

Vit hava havt annað at gjørt enn at fara í brúðarhúsið. Vit hava verið í grind í dag. Vit skutlaðu ein springara. Tað var standur. Men vit fingi hann kortini. Hann var o.u. 2 skinn. Nú verður standur av øllum tvøstinum.

Í kvöld hava vit so dansað og kvøðið grindavísuna. Aftaná ruku teir so saman at berjast og tað endaði við, at buksurnar blivu álaðar av Nielsi og Adriani. Teir máttu so ganga í berum undirbuks- um.

Eg veit ikki, hvat endin av hesum verður, men hetta er stuttligasta heimreisa, ið eg havi havt. Ikki tí, ættin er landsynningur sunnan við tungum sjógvi, so tá plagar lagið ikki at vera gott. Alt væl.

Fríggjadagur, 17. september 1930

Man kann siga, at veðrið hevur verið gott í dag. Vit hava tó ligið bakk allan fyrrapartin. Seinnapartin blivu tó øll segl sett. Ættin er tó sami landsynningur, so smátt gongur.

Í dag hevur gingið heilt smáligt. Nú siga teir, at hann rekur av landnyrðingi. Hevði hann komið hagani, so høvdu vit ligið væl fyri nú, tí vit hava nú siglt nógv eysturyvir í dag. Tað hevur verið tøssutur sjógvur í dag, men nú er slættari.

Russiski fiskimaðurin:

Slapp bert at síggja Føroyar frá sjónum

Aðra staðni í blaðnum verður greitt frá at føroyingar undan páskum lut-tóku á eini fiskivinnu-framsýning í Murmansk í Russlandi.

Her fór sjálvsagt alt tað fram, sum vanliga hendir á slíkum framsýningum. Vitjandi koma, sum kundu hugsast at vilja gera okkurt slag av handli við framsýnararnar frá teimum ymisku londunum, á teimum ymisku økjum. So eru eisini tey, sum bert koma at síggja framsýningina av forvitni. Tey fáa eisini eina kunning um tað, sum er á framsýningini.

Á føroyska básinum var eisini ein heldur óvanlig og eitt sindur hjartanemandi vitjan. Bozena Rasmussen, sum var við á føroyska básinum sum tulkur, sær ein dagin ein gamlan mann, sum tykist at hava serligan áhuga fyri føroyska básinum, uttan tó at hava áhuga fyri at gera nakran handil.

Bozena fer at prátta við hann. Tá vísti tað seg, at maðurin heilt aftur í 1959 hevði fiskað við russiskum sildaskipum við gørnum í "Eysturdjúp", t.v.s. á leiðunum millum Føroyar, Ísland og Noreg. Hetta er ein veiða, sum føroyskir fiskimenn kendu væl til, tí teir fiskaðu á somu leiðum og sóu javnan nóg russisk skip á hesum leiðum. Russar fiskaðu á ein eitt sindur øðrvísi hátt enn føroyingar. Meðan føroysku skipini settu gørnini undan vindinum og lótu tey reka út, so settu russarar tvørtur av vindinum og gørnini vórðu bakkað út. Men hóast hendan munin, so var sjáldan, at trupulleikar stóðust av hesum millum skipini. Eitt ítøkiligt minni um hesa

russisku sildarveiðuna, er tær mongu russaraboyurnar, sum róku upp á land ymsa staðni, og sum væl kundu nýtast til okkara egnu nýtslu.

Russisku skipini komu javnan inn á føroysku firðirnar at kroka. Á Fuglafirði sóðust ofta skip at liggja og eisini inni á Gøtuvík. Men manningin slapp ongantíð í land.

Soleiðis vóru reglurnar. Tað skuldi vera minst møguligt samband við land. Hesin vitjandi russarin hevði ofta verið so nær landi í Føroyum, at hann t.d. kundi eygleiða børnini, sum spældu í fjøruni og í bygdini. Og hann kundi so væl hugsað sær at fingið fótin uppá land, men tað eydnaðist honum ongantíð. So man kann siga, at hann var í nakað somu støðu sum Móses, tá hann bert slapp at síggja lovaða landið, men ikki slapp inn í tað. Sum hann eisini segði: "Allan mín ungdom var eg her".

Bozena greiddi russaranum frá - so væl sum hon kundi - um Føroyar, og maðurin fekk eisini tað tilfar, sum var tókt á russiskum, um Føroyar og føroysk viðurskifti, so hann í hvussu er kundi fáa meiri at vita um tað landið, sum hann so ofta hevði verið so nær við.

Hesin gamli fiskimaðurin helt, at hann skuldi lata okkurt afturfyri, og seinasta dagin, framsýningin var opin, kom hann aftur og gav Bozenu endurgjvnu myndina. T.h. er ein mynd av honum á yngri árum. Helst um ta tíðina, tá hann fiskaði á okkara leiðum. Undir myndina hevur hann skrivað: Eg ynski øllum føroyingum eina blómandi framtíð.

Heilsan frá russiska fiskimanninum, sum ikki hevur gloymt Føroyar aftaná heilan mansaldur.

Á binari síðuni er álmanakki fyri 2005 og 2006. Millum besar sæst m.a. býarmerkið við m.a. fiskiskipi og toski. Teksturur niðast er: 4.oktober 1916 varð okkara fedranna býur Murmansk grundlagdur.

Virðisliga og so navnið hjá sær, men tað er eitt sindur óskilligt og kundi verið Berest. T.v. er ein mynd av miðbýnum í Murmansk, og framsýningarghøllin sæst uttast t.v. á myndini. Tað stuttliga var eisini, at júst hendan myndin var partur av einum faldara til býráðsvalið, sum var í Murmansk

seinasta heyst. Russiski fiskimaðurin hevði klistrað mynd av sær sjálvum oman á myndina av Vasilij Vologdin, sum stillaði upp til valið. Tað var ikki talan um propaganda av nøkrum slagi. Umframt tað, sum er endurgivið í blaðnum, er á baksíðuni ein stutt frágreiðing um søguna hjá Murmansk, sum

byrjaði í 1916, beint undan kollveltingini. Býurin hevði sína mest dramatisku tíð undir krígunum, tá hann varð bumbaður sundur og saman av týskarum. Í dag er Murmansk tann fremsti russiski fiskivinnubýurin.

Hetta var so ein sera fitt søga um ein gamlan russiskan fiskimann, sum ikki

hevur gloymt Føroyar. Á gamalsaldrinum fekk hann so høvi at senda eina heilsan aftur til hetta landið, sum hann ongantíð slapp upp á land á, men bert slapp at síggja frá sjónum.

Lesið eisini grein á síðu 17 um fiskivinnuframsýningina í Murmansk

VW Passat 2.0

Comfortline bensin

Nýprísur uml. 285.000.

Boð undir 220.000 hava ongan áhugað

Bilurin er frá august 2002 og hevur einans koyrt 16.000 km.

Tlf: 21 19 96 / 31 19 96
T-postur: kho@post.olivant.fo

ÚTGERÐ: El-rútar, el-spegil, fjarstýrt centrallás, veloursetur, træpanelir, leðurróður, aircondition, 17" alu-felgur, niðurbli. spegil, regnsensor, radio v/fløgu-spælara.

Tær bestu og bílagastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgørð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgørð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítill skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatións	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit útgørð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Aðalfundur í Amnesty Føroya Deild

Aðalfundurin hjá Føroya Deild í Amnesty International var á Føroyamálsdeildini 2. apríl 2005.

Forkvinnan Annika Sølvar segði m.a. í síni ársfrágreiðing:

Røkka ella stökka fyrri AI Føroya Deild 2004 og 2005 higartil hevur verið eitt tíðarskeið merkt av sjálvrannsakan og nýggjum ætlanum. Sum flestum kunnugt er grundarlagið undir Amnesty International munandi broytt og víðkað seinnu árin, hóast kjarnin sjálvsagt er tann sami: at arbeiða ímóti mannarættindabrotum um allan heim og fyrri mannarættindum sum heild.

Vit í nevndini mettu á heysti 2003, at føroyska deildin av Amnesty International var komin til eitt vegamót, har nýggj stig máttu takast, um haldast skuldi fram við at vera ein sjálvstøðug deild í altjóða felagsskapinum. Kravið til okkara deild í ISP, sum strategiska ætlanin kallast, er at leggja eina strategiska ætlan, gera eina langtíðar arbeiðsætlan, (um-)skipa virknu limirnar, økja limatalið og inntøkugrundarlagið. Samstundis skulu vit luttaka í altjóða arbeiðinum at leggja stóru linjurnar fyrri arbeiðið hjá Amnesty í framtíðini. Alt hetta kemur sjálvsagt afturat høvuðsuppgávuni hjá øllum deildum, at arbeiða við mannarættindamálum. Hetta er ein ov stórur bitur fyrri ein skrivara 12 t/v og eina nevnd við sjálvboðnari arbeiðskraft.

Vit søktu tí um stuðul úr London til ein samskipara fulla tíð í tvey ár, sum kundi standa fyrri og skipa tað strategiska arb-

Forkvinnan Annika Sølvará leggur fram frágreiðing.

eiðið, sum er kravt, og sum kundi skipa skrivstovu og limir av nýggjum til tess at fáa deildina at virka nóg væl.

Vit søktu eftir fólki og settu Margrethu Nónklett í starv frá 1. januar. Síðani tá er verulig ferð komin á arbeiðið og vit meta í dag, at hetta var avgjørt ein røtt satsing. Vit eru nú av álvara farin undir at gera eina strategiska ætlan og eina arbeiðsætlan. Okkara uppskot er, at vit gera eitt útkast til ætlan, sum verður sent limunum til hoyringar tíðliga í heyst og síðani víðgjørt á einum serligum limafundi.

Inntøkugrundarlagið

Ein partur av strategisku ætlanini er at økja um inntøkurnar. Vit valdu í 2004 at byrja hetta við at hækka limagjaldið, sum annars hevur verið støðugt í nógv ár. Tað sær út til at flestu limir taka undir við hesum, meðan onkur hevur nýtt høvið til at siga seg úr felagsskapinum nú, møguliga orsakað av limagjaldshækkkanini. Nøkur eru farin yvir til at rinda eina fasta upphædd um mánaðin og hetta er eitt økið, sum vit vilja gera væl meira við í 2005. Ætlanin er nevniliga at fara undir Face2Face átak, tað vil siga at senda fólk út á

f.v. Katarina Petersen, nevndarlimur, og Margretha Nónklett, samskipari.

Ungdómurin var umboðaður av gentum. Nr. 3 og 4 f.v. eru nýggju tiltakslimirnir Nanna Jurgens og Beinta Vilhelmsen.

gøturnar at finna nýggjar stuðlar og limir. Hetta hevur eydnast sera væl í grannalondunum og vit vilja royna hendan møguleikan í summar. Eisini er

ætlanin at fáa fyrirtekur at binda seg til at stuðla okkum við føstum upphæddum nøkur ár í senn, hetta arbeiðið er eisini so smátt farið í gongd.

Vælvildin er stór hjá nógvum stovnum og fyrirkum, tá vit biðja um stuðul, serliga tá talan er um stuðul til ítöklig tiltøk. Í sambandi við SVAW átakið fingur vit dyggan stuðul til útgávu av faldara frá tryggingarfeløgum og peningastovnum. Umframt beinleiðis stuðul eru eisini nógv fyrirtekur, sum stuðla okkum væl á annan hátt.

Ein serlig inntøka fyrst í hesum árinum var tá familjan hjá Atla P.Dam valdi at heita á fólk um at stuðla Amnesty í sambandi við jarðarferðina. Hetta gav

heilt fitt av peningi, sum vit sjálvsagt eru sera takksom fyrri. Ikki minni eru vit takksom fyrri tann moralska stuðul, sum lá í hesi áheitanini, hann hevur sjálvsagt eisini sera nógv at siga..

Virksemið farna árið: SVAW - Steðgið Harðskapi Móti Kvinnum

Amnesty fór undir nýtt átak 5. mars 2004, sum kallast Steðgið Harðskapi Móti Kvinnum. Vit settu ferð á átakið á seinasta aðalfundi og hava síðani havt eina røð av tiltøkum um hetta evnið.

Fyri at nevna nøkur av tiltøkunum sum hava verið, so spældu tinglimir dyst á Ólavsøku í blusum við logo frá SVAW átaki-

Tann "gamla gardan" var eisini umboðað. F.v. Jette Hoydal, Anna Maria Persson, Grete Ellingsgaard og Erling Isbolm.

Marit Flø Jørgensen greiddi frá støduni hjá kvinnum í arabiska heiminum. Hon var í arabiskum kvinnubúna, tó uttan slør.

num. Fyrst í 2005 hava vit umsett og givið út ein 16 síðu faldara, sum er latin hvørjum lesandi eftir fólkskúla, sendur øllum lækna- og tannlæknaviðtalum, bókasøvnum o.s.fr.

Heimasíðan

Orka er eisini lögð í at dagføra heimasíðuna og syrgja fyri, at tíðindabrøv og Skriva fyri Lívi brøv verða send út regluliga. Vit hava nú fleiri enn 160 sum fáa teldupost hvønn mánað, so her er ein stór framgongd. Vit kundu hugsað okkum at fingið yngri fólk at hjálpt til við tilfari og umsiting av síðuni, helst við einum serligum parti, sum vendir sær til ungfolk. Heimasíðan hevur adressuna: www.amnesty.fo

Vitjan úr

Suðurafrika

Í juli finga vit forkunnuga vitjan úr Suðurafrika. Lorraine Britten, ið er einkja eftir ein fyrrverandi samvitskufanga, AI Føroya Deild arbeiddi fyri í 1970-unum, hevur síðani havt samband við Anettu Wang og seinni eisini onnur AI fólk. Óli Jacobsen fekk vitjanina í lag. Hon steðgaði nakrar dagar og fekk m.a. høvi at heilsa uppá lögmann, sonin hjá Anettu, Sverra. Eisini varð ein hugnaløta á Sjómansheiminum, har fleiri "gamli" Amnesty limir hittust og heilsaðu uppá Lorraine. Tað var stuttligt at fáa staðfest enn einaferð, at arbeiðið, vit gera, veruliga ger mun! Men tað er eingin orsök at hvíla á laurburunum. Eg loyvi mær at endurtaka heilsu frá Lorraine, sum hon bar úr dagsins Suðurafrika: Lat fortíðina liggja, tað ræður um at hyggja at støduni í dag og arbeiða við teimum trupulleikum, sum eru nú: Arbeiðsloysi, fátækraðømi og eyðkvæmi eru sera stórir trupulleikar, sum nógv orka má setast av til í dag

Ætlanir fyri restina av 2005

Komandi árið verður eitt ár við nógvum avbjóðingum og fundarvirksemi. Eg loyvi mær at nevna nøkur av tiltøkunum her:

Norrønur fundur í Havn 10. - 12. juni

Sum fyrireiking til ICM hittast umboð fyri norðurlensku deildirnar og onk-

rar aðrar deildir á fundi í juni at umrøða ymsu evnini, sum koma til viðgerðar á aðalfundinum. Í ár er tað okkara túrur at skipa fyri fundinum. Vit fara at halda fundin í Havn og rokna við 14 luttakarum úr Danmark, Noregi, Svøríki, Finnlandi, Íslandi, Póllandi, Slovenia og Írlandi. Harafturat luttaka so umboð fyri Føroya Deild.

ICM í Morelos, Meksiko í 14. - 20. august

Margretha, Jette og eg umboða Føroya Deild á al-tjóða aðalfundinum í august. Áðrenn tað er ætlanin at skipa fyri einum limafundi um nøkur av teimum evnunum, sum skulu viðgerast og takast støða til á hesum fundinum.

AI Føroya Deild verður 40 ár 29. august

Ætlanin er at skipa fyri onkrum almennum tiltaki í sambandi við 40 ára dagin. Eisini arbeiða vit við at gera eina framsýning um hesi 40 árin í søgu okkara. Øll, sum eiga tilfar, sum kundi verið hóskandi til eina framsýning eru vælkomn at boða okkum frá hesum.

At enda skal ikki gloymast alt tað arbeiðið, sum liggur í at gera eina ætlan og skipa arbeiðið hjá okkum av álvara. Endamálið er at skipa tað soleiðis, at sum mest av orku fer til beinleiðis mannaættindaarb-eiði. Í tí sambandi fari eg at heita á allar limir, sum hava hug at taka eina hond í fast ella viðhvørt um at siga okkum frá. Lættast er at venda sær til skrivstovuna.

Danskt fiskamjølsvirki hevur loyst dioxin trupulleikan

Dioxin hevur í fleiri ár verið ein marra fyri fiskivinnuna í okkara parti av heiminum. Hetta er eitt evni, sum verður hildið at kunna elva til krabbamein. Tískil hevur ES sett eitt mark fyri, hvussu nógv av dioxini, sum kann vera í fiskamjøli og -lýsi. Tað eru sanniliga smáar nøgdir, sum talan er um. Markið er sett til 1,25 nanogram pr. kg. Hetta svarar til 0,000000006 gramm pr. kg. Fyri tann, sum ikki tímir at telja, so eru 8 null í hesum talinum! Fyri eina millión tons av rávøru er her talan um minni enn eitt gramm! Hóast hetta - kann væntast, at nevnda mark ferð at verða lækkað enn meira. Og tá kann okkara fiskamjølsvinna eisini fáa trupulleikar.

Hetta er nóg mikið til, at nakað skal gerast fyri at loysa trupulleikan. Hetta hevur tann stóra fiskamjølswerksmiðjan Triple Nine í Esbjerg gjørt. Teir hava gjørt eina íløgu uppá 130 mio. kr. fyri at kunna reinsa framleiðsluna fullkomiliga fyri dioxin og harvið sleppa undan trupulleikanum með alla. Hetta er eitt stórt og fíggarliga vágið stig at taka. Talan er um fyrsta og einasta anlegg í heiminum, sum ger hesa uppgávu. Samstundis er framtíðin hjá fiskamjølslíðnaðinum nakað ó-

Í hesum døgum hevur verið millumlanda fiskimjølsvinnuáráfundur í Føroyum, har tað m.a. hevur verið vitjað á Havsbrún. Her hava eisini verið umboð fyri Triple Nine og eru tey hesi f.v.: Per Andersen, Erik Bonde, nevndarformaður, Hans Otto Sørensen og Karsten Aagaard. Teir eru allir spentir í hesum nýggja anleggi. Tað er so merkiligt við Dioxin. Innibaldið av hesum evni valdast eisini árstíðin. Tað kann vera í nebbasild fyrst í sesongini, meðan tað ikki finst seinni.

viss, sum vit greiddu frá í seinasta blaði. Aftaná at nebbasildin hevur svikið tvey ár á rað, bíða teir við ótta og bivan eftir, hvussu tað fer at vera í ár. Hetta kemur afturat øðrum trupulleikum, sum ikki minst fiskivinnan í Esbjerg hevur við tí skjótt minkandi fiskiflotanum.

Nýggja anleggið kann reinsa 120.000 tons av lýsi og 80.000 tons av mjøli árliga. Í løtuni hevur virkið 30.000 tons av mjøli á goymslu, sum bíðar eftir at verða reinsað.

Serliga hevur trupulleikin av dioxin verið stórir í

Eystursjónum, eisini orsakað av stóru dálkingini har. Tað er ikki loyvt at selja laks úr hesum øki vegna dálkingina. Hildið verður, at sami trupulleiki er galdandi fyri sild og brisling, sum annars kundi verið framleiddur til mjøl, og tí kunnu eisini tiltøk væntast her. Nú bjóðar Triple Nine sær at framleiða dioxinfrítt mjøl og lýsi úr hesum fiski, fyri á tann hátt at vera við til at reinsa Eystursjógvin fyri dioxin. Verksmiðjan hevur vent sær til fiskimálaráðharran Hans Christian Schmidt í hesum sambandi, men

hann kann einki siga enn um úrslitið. Tað eru fleiri kanningar í gongd, og tá ráðharrin fær hesar frágreiðingar, tekur hann endaliga støðu.

Men stjórin fyri Triple Nine Fish Protein, Nils Chr. Jensen, heldur tó, at um myndugleikarnir veruliga hava áhuga fyri at reinsa Eystursjógvin fyri dioxin, skuldi ein slík roynd sum henda ikki verið nakað ivamál.

So tað verður spennandi at frætta meira um hetta áhugaverda tiltak.

Kappróðrarbátar til Íslands

Tann 29. apríl kemur íslenska sjómannadagsráðið til Føroyar. Hetta er ein nevnd sum umfatar øll feløg í Íslandi sum umboða sjómenn og fiskimenn. Ørindini eru at taka yvir tann seinasta í eini røð av kappróðrarbátum, sum eru bygdur av Sámali Hansen, bátabyggjari í Runavík. Hesin bátur verður handaður í Vágsbotni beint undir fiskimannafelagnum, har øll eru vælkomn. Um tað ikki viðrar er pláss funnið innandura. Men hetta verður lýst. Aftaná verður tíðindafundur, har greitt verður nærri frá hesi verkætlan.

Hetta er eitt gott dømi um íslensk-føroyskt samstarv, sum vit hava havt nógv frásagnir um. Men hetta er eitt sindur annarleiðis enn tær vanligu søgurnar um lagnufelagskap uppá lív ella deyð. Her skal verða greitt eitt sindur frá bakgrundini fyri tí sum hendir í Vágsbotni.

Tað er sjómannadagsráðið, sum skipar fyri sjómannadegnum í Íslandi, sum er fyrsta sunnudag í juni. Hesin dagur, tá allir sjómenn hava frí, er sum ein ólavsøka í Íslandi. Her eru mong tiltøk av sama slag sum vit kenna til á Ólavsøku. M.a. kappróður, har føroyingar í Íslandi eisini plaga at luttaka og klára seg eisini væl. Men fyri at kunna hava kappróður er eisini neyðugt at hava rættiligar kappróðrarbátar, og slíkar fær ein best í Føroyum. Tískil er ein røð av slíkum bátum bygdur í Føroyum, og nú

leiðis enn tær vanligu søgurnar um lagnufelagskap uppá lív ella deyð. Her skal verða greitt eitt sindur frá bakgrundini fyri tí sum hendir í Vágsbotni.

Tað er sjómannadagsráðið, sum skipar fyri sjómannadegnum í Íslandi, sum er fyrsta sunnudag í juni. Hesin dagur, tá allir sjómenn hava frí, er sum ein ólavsøka í Íslandi. Her eru mong tiltøk av sama slag sum vit kenna til á Ólavsøku. M.a. kappróður, har føroyingar í Íslandi eisini plaga at luttaka og klára seg eisini væl. Men fyri at kunna hava kappróður er eisini neyðugt at hava rættiligar kappróðrarbátar, og slíkar fær ein best í Føroyum. Tískil er ein røð av slíkum bátum bygdur í Føroyum, og nú

er tað so tann seinasti ið skal handast, og hetta vilja íslendingar skal markerast við maner.

Søgan er longri enn so. Tað er eisini sjómannadagsráðið, ið stendur fyri teimum íslensku ellisheimunum fyri sjómenn, sum kallast Hrafnista. Vit hava fyrr greitt frá hesum heimum sum geva sínar íbúgvir tær allarbestu umstøður á ellisárum. Tað má sigast at vera einastandandi, at eitt samfelag sum tað íslenska hevur megnað at byggja og reka slík ellisheim, sum serliga eru ætlað teimum sum hava siglt og harvið lagt lunnar undir samfelagið. Hesi ellisheim eru grundleggjandi fíggað av inntøkunum hjá frá sjómannadegnum. Men tað eru eisini onnur tiltøk, og føroying-

ar eiga eisini sín part her.

Íslenski happadrátturin DAS er væl kendur í Føroyum, og nógvir føroyingar spæla við í hesum spæli, har tað er fittur móguleiki at vinna pening. Tann sum umsitur hetta spæl í Íslandi er føroyingurin Nicolina Vigufsson, ið er ættaður Sumba. Partur av yvirskotinum hjá hesum happadrátti fer eisini til sama endamáls, nevniliga at reka Hrafnista heiminum. Tann góða stuðlinum frá føroyinginum ætla íslendingar, at føroyingar eisini eiga at fáa eina serliga tøkki fyri, men hetta koma vit at frætta nærri um.

Vit koma at greiða nærri frá hesum tiltaki 29. apríl í komandi blaði, sum kemur út dagin fyri.

Aðalfundur í felagnum “Vinir Ísraels í Føroyum”

Tann 31. Mars 2005 hevði umrøddi felagsskapur ársaðalfund á Sernámsdeplinum, Tórshavn. Fitt av fólki var á fundi.

Dánjal Poulsen er formaður, og umrøddi hann í síni ársfrágreiðing hesi mál:

Innsavningin

Á heysti 2004 skipaði felagið fyri innsavning til neyðstødd í Ísrael. Endamálið var

- Hjálp til barnafamiljur, ið hava mist forsyrgjara.
- Mat og klæði til fátæk á gøtunum.

9. oktober høvdu vit stuðulskonert í Lærarskúlahøllini, har Anna D. Háberg, Gunnar Mikkelsen og Havnarkórið sungu. Konsertin eydnaðist væl og inn komu einar 16.000 kr.

Fleiri einstaklingar og virki hava latið fittar peningaupphæddir. Vit í nevndini ætla at okkara felag skal lata ialt uml. 20.000 kr., so samanlagt koma vit uppá einar 93.000 kr.

Vit hava sett okkum í samband við Carmi og Sari Gillon, fyrrv. sendiharraparinum, sum vitjaði okkum á sumri 2003. Tey lata heilsa øllum ísraelsvinum í Føroyum og gleðast um at vit vilja hjálpa neyðstøddum í Ísrael.

Blaðið

Vit megnaðu at fáa eitt blað út í 2004. Hetta var beint uppundir stuðulskonertina.

Tað er sjálvandi ov lítið, bert at fáa eittans blað um

Dánjal, Jákup og Klæmint.

Fv. Agnar Petersen og Ragnar Olsen

árið - hinvegin haldi eg at seinasta blað var gott. Vit skrivaðu um innsavningina, um fiskifrøðingin Menakhem Ben Yami, sum longu er ein góður føroyavínur og sum vinur okkara, Óli Jacobsen hevur

samskipt nógv við.

Vit skrivaðu um eina spennandi brúðleypsferð hjá Astrið Breckmann og Jógvan Poulsen.

Samstarv

Vit hava samskipt og sam-

starvað við Ísraelsfelagið í farna ári.

Vit nærkast 14. mai, tjóðardeggi Ísraels, og Ísraelsfelagið hevur longu vent sær til okkara og spurt um vit ikki skuldu roynt at

hava okkurt tiltak. Eg havi

givið eina fyribils játtan um tað.

Nevndin heldur, at tað er rætt at samstarva um tiltøk Ísrael at frama.

Støðan í Ísrael

Sum vanligt, so er støðan í Ísrael spent - kanska ikki av tí allar ringasta júst nú. Tíbetur er ein linni í yvirgangsatsóknunum, og ferðavinnan hevur tað betur. Á páskum var nógv ferðafólk í Jerúsalem - á leið sama støði sum undan 2000, tá ófriðurin tók seg upp. Teir vænta at koma upp á 2 mill. ferðafólk í ár.

Støðan hjá jødunum í Gaza er óviss - Sharon og stjórn hansara hevur fasta støðu um at taka allar jødar úr Gaza nú í summar, og tað eru nógv í Ísrael sum eru hart ímóti tí.

Síðsta royndin hjá mótstøðufólkunum - uppskot um fólkatakvøðu um málið, fall eisini, so nú sær ikki út til, at tað vendist aftur - nógvir av jødunum í Gaza vilja ikki flyta við góðum, so teir verða helst tiknir við makt.

Tey sum sóu sjónvarpsendingarnar "Vision Norge" beinleiðis úr Jerúsalem á páskum, finga eina fatan av hvussu álvarsligt málið er. Tíðarskeiðið sum er sett til afturtøkuna úr Gaza er júst í einum 3-viku tíðarskeiði ímillum tvær jødiskar „føstur“. Tað lagna er, at menn kunnu vísa á nógvar vanlukkur ið eru komnar yvir Ísrael í sama tíðarskeiði.

Góða vinalagið millum Føroyar og Ísrael eigur at

mennast. Vit ynskja framhaldandi at virka fyri endamálsgrein felagsins, og biðja frið yvir Jerúsalem.

Tað var eitt sindur av orðaskifti um frágreiðingina. Hildið var, at neyðugt er at menna tíðindaflutningin úr Ísrael, so hann verður so rættur sum tað er gjørligt. Arbeitt verður við at útvega felagnum eina heimasíðu.

Óli Jacobsen bar fram eina heilsan frá Menakhem Ben Yami, sum hann javnan hevur samband við. Menakhem sigur í síni heilsan, at tað var honum ein fragd at vera í Føroyum seinasta summer, har hann hittu framúr vinarlig fólk. Øll familjan eins og vinir hava havt fragd av hansara frásøgnum úr Føroyum og av teimum greinum, sum eru skrivaðar um hann. Her verður serliga hugsað um frásøgnina um hvussu hann og konan sluppu undan Holocaust.

Føroyar og Ísrael eru so ymisk sum tvey lond kunnu vera. Men tey hava tó tað til felags, at Føroyar eru umgirdar av havi meðan Ísrael er umgirt av meira ella minni óvinarligum grannum, so tað er ikki so lætt í báðum londum at fara frá land til land. Menakhem hevur frætt, at tað verða fót bóltsdystir millum Føroyar og Ísrael, og hann vónar, at tað eisini verður spælt í Ísrael.

Fundurin endaði við einum drekkamunni og við vísan av myndum úr Ísrael.

Hesar báðar eru systur og eru ættaðar úr Honduras

Fundarfólk. Næsttuttast t.h. er Lydia Arge

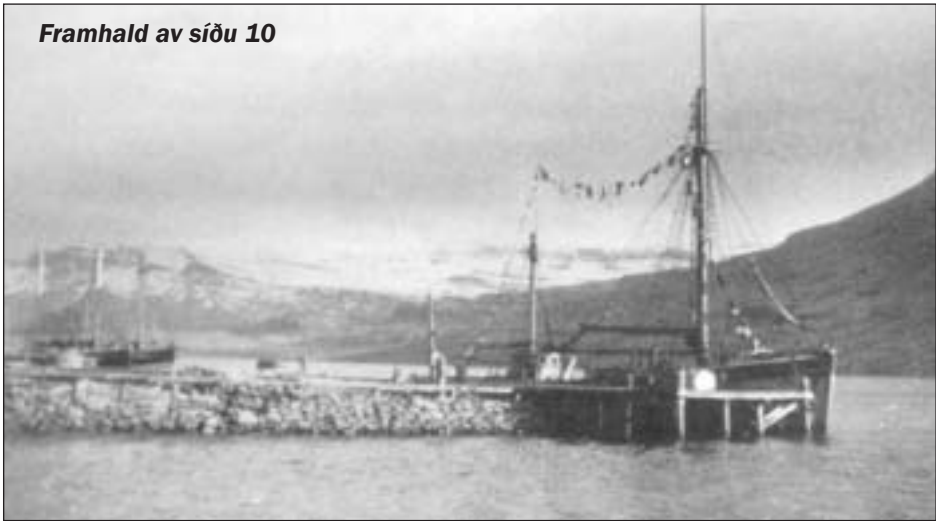
Fólkið er væl til passar, tó at tað gongur heldur smálíga. Vit beistast í heilum. Í kvøld hava vit prátað um tarvar. Nú liva vit mest av springaratvøsti og spiki, tað er til allar máltíðirnar. Eitt skip hevur sæst í dag. Alt væl.

Hósdagur, 18. september 1930. Í dag hevur verið eitt fitt lot av landnyrðingi ella landnyrðingi eystri. Sjógvurin var meira tøssutur. Teir roknaðu við, at vit skuldu fáa Mykines fyrri, men vit vóru vestanfýri. Nú hava vit vent eysturyvir aftur. Nú er ættin landsynningur. Eitt skip hava vit sæð.

Í dag var ikki besta lívið. Fyrst var alt saman í einum ruðuleika niðri í kahúttini, men tað bleiv bara til at berjast. So stóðu triggir fyrri leytaranum og tá bar til. Ein pøs kom so alt fyrri eitt omanyvir teir, og so at spulast. Fyrst byrjaði Vilhelm, Eilíf og Geytin, og so eg at spula Eilíf. Vilhelm og Niels komu upp úr kahúttini, og so bleiv spulað til allir vóru dýggj ígjøgnum. Endin varð, at allir vóru uppi í uttan skiparin, gamli J. Pauli og Abraham. Tað var ein øgilig oysan og blásan. Tað stóð glansurin av hvørjum manni, hvørja ferð ein kom upp, ella bara hann kom undan í gongini, so fekk hann eini 5-6 pøsir um vit so við at spula í ein heilan tíma haldi eg. Einaferð kom eg nakað fram á dekkið, tá var ein frammanfýri meg og ein aftanfýri. Eilíf rendi so eina pøs mitt í andlitið á mær, hann var so nær, at eg fekk pøsina í pannuna. Eg fekk ilt og ikki fekk eg eyguni upp fyrri sjógvi. Eg fekk stóra kúlu á pannuna. Í kvøld flýtur alt niðri undir og allastaðni liggja vát klæðir. Tað var stuttligt. Niels kom einaferð upp, hann fekk so nógv, at hann fekk ikki andað. Hann mátti so niðuraftur. Tá av rann, var ikki ein tráður turrur á nøkrum sum var í leikinum. Vit vóru nokk eini 11-12 mans. Alt væl.

Fríggjadagur, 19. september 1930 Nú eru vit endilíga komnir undir land. Vit sóu vitan á Mykinesi kl. 4 seinnapartin. Nú krússa vit gjøgnum Vesturhavið. Smátt gongur. Ættin er eystan ella landsynningur eystan. Vit eru ikki komnir longri enn so, at vit liggja móti Mykinesfjørðinum.

Vit sleppa nokk ikki á Havnina fyrr enn í morg-

Føroysk slupp á Eskifjørði.

in. Tosað hevur verið um at fara á Sandavág, men tað verður nokk einki burturúr tí. Myrkt veður og ættin svarar ikki til. Hevði tað verið um dagin, so høvdu vit nokk farið. Nú verður hesin túrurin skjótt liðugur.

Í dag hava vit verið so skikkilígir. Í gjár varð nokk mønubresturin av okkum. Alt væl.

Leygardagur, 20. september 1930 Vit komu inn á Havnina kl. 7 í morgun. Veðrið var ringt gjøgnum Vágafjørð í nátt, men kortini bleiv koyrt á suðureftir. Einki rep bleiv tikið í uttan eitt í mesanini. Á nesinum var nakað gruggut, men einki ímóti tí, sum vit vøntaðu. Ikki fingi vit vindin við fyrrenn á nesinum. Tað var nakað seint.

Vit høvdu gott og væl ankrað, tá vit hoyrdu róp um grindaboð í fjørðinum. Bátarnir smurdu avstað, og gangurin var nógvur, men tað var bara Smyril, sum heilsaði. Botnurin, tað var grindin. Reið-

arin er væl fornoyaður.

Eg var í landi eina løtu í kvøld. Ættin er landnyrðingur eystan. Alt væl.

Sunnudagur, 21. september 1930 Veðrið hevur verið av tí allar besta. Eg havi í dag havt tað strævið. Eg havi stúvað allar kokkagreiðirnar av. Hinir vágamenninir fóru vestur í dag við “Ebbu”. Vit hava í dag turkað segl. Eg havi arbeitt frá kl. 7 í morgun og til kl. 5 í dag.

Nú havi eg verið í landi og travað. Eg hitti har nógv kend fólk, m.a. Olaf, hann skal niður á handilsskúla. Eg var á mæti í meinigheitshúsinum. Tað var fótbóltskampur í dag millum HB og TB. TB vann ein pokal, sum teir hava spælt um.

Nú skal eg vestur í morgin. Hevði tað bara viðrað. Mær leingist nú til Sandavágs. Sólskin og stilli. Alt væl.

Mánadagur, 22. september 1930 Fór úr Havnini kl. 7 í mor-

gun við Dúgvuni vestur til Sandavágs. Kom hagar o.u. kl. 11.

Eg tórnaði inn nakað eftir tað, men fyrst var eg úti á trøð við drekka. Eg sá einki til hana. Seinni bleiv eg vaktur til at gera sátur, tí tey vøntaðu regn. Vit fingi fyra sátur í dag.

Eg gekk so í spenningi alt kvøldið og ætlaði at hitta tað eina menniskja, men einki bar til. Eg fór so í song um 12 tíðina, illa til sinnis.

Her er heldur sjúkligt nú, fleiri liggja við influensu, m.a. Rakul-gumma. Tey frykta fyrri, at tað er tyfus, men tað er tað ikki, sigur læknin. Veðrið er gott. Eitt lot høgt. Alt væl.

Týsdagur, 23. september 1930 Í dag hevur verið toluligt veður, men ikki hoyterri. Eg havi í dag fingist við takið á hoyggjhúsinum. Lagt fílt á tað.

Eg var so ein túr og spákaði við Elsu og Onnu. Veðrið í kvøld var av tí besta, men ikki bar til kortini. Eg fór aftur í song

Eitt av skipunum teir á “Suðuroy” sóu var “Immanuel”. Tvey ár seinni gekk hon burtur við mann og mús.

við ongum úrsliti. Eg eri farin at hugsa bæði eitt og annað nú. Eg hitti viðkomandi, og har vísti alt seg at vera “all right”, men hvat? Einki!

Eg gangi nú eisini í spenningi eftir at vita, hvussu tað gongur við túrinum niður, men einki frættist. Eg fari nokk niður um eg sleppi. Alt væl.

Mikudagur, 24. september 1930 Í dag hevur verið áarføri. Eg havi verið uppi á Steig og gjørt eina kjallarahurð hjá Óla Jákupi. Eg havi verið á Steigini allan dag. Í kvøld sær illa út fyrri nøkrum. Veðrið er vánaligt. Stormur av norði og regn. Tað kann kanska vera ringt fyrri meg, men gott fyrri onkran annan.

Eg veit einki av tíðindum í dag. Her er alt við tað gamla. Í dag vøntaði eg gott veður og fleiri við mær. Á fjall skuldu teir fara, og vit ætlaðu at hoyggja og bera hoyggi, men tað bleiv ikki so. “Mennesket spaar, men Gud raa'r”, sum orðatakið sigur. Alt væl.

Hósdagur, 25. september 1930 Veðrið hevur verið ílsligt í dag. Vindur av norði og ælingur. Tað hevur ikki hoyggjast fyrri vindi á trøðni. Vit hava bara rist líggjaskógv og sligið tað, sum eftir stóð av grasi. Seinni rakaðu vit upp, men tað gjørdist einki fyrri vindi.

Nógvir trolarar hava verið inni her í dag. Her hava teir tuskast við bátum ímillum teir. Nú er vindurin at sigla heim og niður. “Laura” er nokk komin langt nú. Tá nú ein góður dagur kemur, so munnu vit fara at sleppa við hoygginum.

Einki bar til í dag heldur. Nú er so langt síðani, at eg kom, og ongantið traff eg hana. Tað gerst ikki við. “Bedre lykke næste gang”. Alt væl.

Fríggjadagur, 26. september 1930 Hetta hevur verið ein strævin dagur. Eg bleiv útpurraður kl. 7 í morgun til at hoyggja. Hanus bar torv oman við Pola. Vit sluppu at hoyggja í dag. Tað mesta kom eisini til hús. John hevur hjálpt okkum. Vit hava koyrt í bili og borið, og sluppu ikki undan fyrr enn kl. 11 í kvøld.

Veðrið hevur verið av tí allar besta, tí máttu vit royna at dríva á. Nú liggur nakað íbundið og bíðar til ímorgin. Eg eri deyðgivin í kvøld, so eg hugsi ikki um annað enn at sova. Sova!

Janus er komin á Gjógv í dag, hann kemur higar mánadagin. Alt væl.

Leygardagur, 27. september 1930 Í dag havi eg eisini fingist við hoyggj. Havi gjørt desið liðugt og borið tað, sum eftir stóð. Nú kunnu vit siga við skaldinum: “Seinasti klúkur fór í sátu í gjár, nú er liðugt at hoyggja í ár”. Veðrið hevur í dag verið av tí besta.

Eg eri móður í kvøld og nakað av andspærri havi eg eisini. Ættin er vestan, haldi eg. Nú er alt liðugt at hoyggja, haldi eg. Nakað stendur í grasi hjá Knúti, men tað er nokk tað einasta. Eg fari beinvegin at tórna inn. Alt væl.

Sunnudagur, 28. september 1930 Veðrið var av tí allar besta. Stilli. Eg var í kirkju tvær ferðir. Presturin var í kirkjuni kl. 4 seinnapartin. Har vóru trý børn til dópin.

Eg var seinni um kvøldið og spaðseraði við Elsu og Onnu. Í kvøld var tað so. Eg traff væl við.

Gangurin hevur verið nógvur í kvøld. Eg vøntaði hálva vegna “grinda-boð” í dag, men tað bleiv ikki.

Hjá mær er nú alt væl. Nú er fast. Ikki havi eg fingið nøkur boð um at koma niður. Eg vænti onkuntíð í hesu vikuni. Alt væl.

Mánadagur,

29. september 1930

Eg havi tikið eplir upp í dag. Tað var so toluligt vaksið í mun til hvat vit eru von við. Eg haldi, at tað verða um 7 tunnur av 1¼ tunnu.

Veðrið er gott í dag. Bátarnir hava verið útrógvnir. Ymiskt er sum teir hava fiskað. Summir hava nokkso væl.

Janus kom í dag. Teir á "Turid", "Isabellu" og "Maritu" komu eisini.

Týsdagur,

30. september 1930

Havi aftur tikið eplir upp í dag. Nú er alt liðugt av trøðni. Nú er eisini liðugt at hoyggja á trøðni. Tey hjá Knúti fingi tað seinasta í sátu í dag. Veðrið hevur verið gott. Sólskin og eitt lot av landssynningi.

"Álkan" var á Miðvági í dag, eg veit ikki hvat hon vildi.

Bátarnir hava allir verið á flotid í dag, summir útrógvnir og summir fiskaðu goggur. Nakrir hava eisini dyrgt. Útróðrarbátarnir hava fingið ójavnt, summir 6-700 pund, og aðrir 2-300 pund. Tann besti hevði 1300 pund. Alt væl.

Mikudagur,

1. oktober 1930.

Í dag hevur verið strævnari. Eg havi verið og borið torv oman av suðurtriðingi. Vit vóru allir, Janus eisini. Fyrst vit komu niðan, var heldur ónossligt, regn og eitt fitt lot vestaneftir. Lávus var og færdi. Vit fingi so batin frá honum, tá hann var liðugur, so vit fingi tað toluliga lættligt aftur. Vit bóru 94 leypar oman.

Veðrið var gott seinna partin, tá var sólskin. Bátarnir hava verið útrógvnir í dag eisini. Teir fiska nokkso fitt.

Vit komu ikki aftur til húsa fyrrenn kl. gekk til 10. Alt væl.

Hósdagur,

2. oktober 1930

Eg havi í dag gjørt eitt arbeiði, sum eg haldi, at eg ikki havi gjørt í fleiri ár. Eg havi lossað av "Smyrli". Tað var salt, eg lossaði hjá Hentsari. Eg kom har at siggja nakað. Tað var ein stórusur prúður tarvur, hann var umborð á "Smyrli". Hann var úr Koltri og skuldi til Kvívíkar. "Smyril" skuldi til Mykines eftir oksum, so hann fekk eina pena last hesaferð.

Fólkið hevur verið útrógvíð og á fjalli í dag. Á fjalli hava teir verið í Giljum og Oknardali. Bátarnir komu til 600 pund teir bestu. Alt væl.

Fríggjadagur,

3. oktober 1930

Vit hava í dag ført torv av vatninum og koyrt tað heim. Tað vórðu tveir passaliga fullir bátar. Vit koyrdu tað heim, tað vórðu fyra bilar. Veðrið er gott, og arbeiði gekk eisini gott, men strævið var tað. Vit góvust nokk o.u. kl. 9, men tá var eg eisini so móður, at eg hugsaði ikki um annað enn at sova.

Í kvöld lotar hann av suðri, so tað verður nokk ikki veður at arbeiða í morgin. Engelbrecht skuldi føra í morgin, men eg haldi, at hann hevur gundað galið, sum maðurin sigur.

Bátarnir hava í dag fingið um 6-700 pund tann besti. Alt væl.

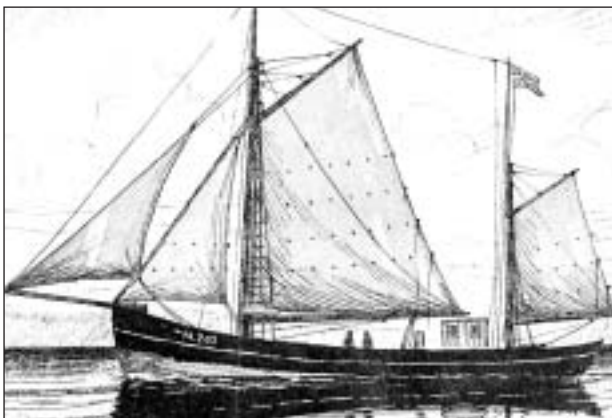
Leygardagur,

4. oktober 1930

Í dag hevur verið oysandi áarfari. Eg havi í dag slongst av einum og aftur á annað, sum Poulina segði. Eg havi fyri tað fyrsta lagt gjarðar á boyina hjá okkum og tjóra hana. So hava vit ruddað kjallaran og koyrt torv inn í hjallin. Tað er eitt heldur ónossligt arbeiði í regni.

Nú frættu vit eitt sindur frá niðurferðini, men eini nær vit fara. Nú skal Hans Dávid við "Nólsoyni", tað dámar mær betur.

Nú er hjallurin hjá okkum fullur av torvi, tað er gott at sleppa frá at bera tað.

Heim aftur komnir fær skiparin Hans David Hansen í boði at føra "Nólsoy", ið man hava verið betra skipið. Hann tekur av, men longu í 1934 ganga teir burtur og er Bernhard eisini við.

Sunnudagur,

5. oktober 1930

Veðrið er gott. Tað var sólskin og eitt lot høgt. Eg var í kirkju fyrrapartin. Eftir kirkjutíð var eg og spaðsaraði ein túr við Jógvani Carl og Sakariasi. Síðani vóru vit í meinigheitshúsinum og fingust við lampuna, men fingi hana ikki í ordan. Vit

Endiliga heima aftur! Her er "Suðuroy" á veg inn á Havnina. Trolarin er Stella Argus. Maðurin í bátinum er Basse Telling.

Mynd: Føroya Fornminnissavn 3350F02957

Tá sluppirnar komu aftur gav tað nógv arbeiði at landa fiskin. Her landar "Sjóløvan" á Miðvági.

máttu brúka lampur til belýsning til møtið, tað varð kl. 6.

Aftaná var eg ein túr við Elsu og Onnu. Tað var konfirmatión í Sørvági í dag. Hiðani var lítið fólk, mest bara tey, sum varaðu av.

Veðrið var gott í kvöld, men tað sá eg so lítið til, tí eg var fyri tað mesta inni.

Pauli og John hava í dag lagt fortoyningina á flot, síðani royndu teir eftir fiski á vágni, men fingi bara 7 fiskar í alt.

Eg vænti og vænti, men tað blívur ikki til nakað við niðurtúrinum. Alt væl.

Týsdagur,

7. oktober 1930

Veðrið er toluligt, nakað av vindi av landnyrðingi.

Eg havi í dag verið útrógvín, tað er fyrsta ferðin í heyst. Eg var við "Rex II". Vit vóru í Dølunum og fingi 288 pund. Tað var nú ikki væntandi stórt meira, tí veðrið var so vánaligt. Eg var andøvsmaður. Tað var strævið, upp ímillum máttu tveir andøva. Summir bátar hava fiskað um 600 pund vestan fyri nýpuna.

Veðrið er gott í kvöld. Teir hava verið á fjalli í regni, tí tað hevur ælað í allan dag. Alt væl.

Mikudagur,

8. oktober 1930

Eg havi í dag verið norðuri á Kjondalsegg og bor-

Bernhard leitaði altíð sjómansstovur upp, tá hann kom inn í Íslandi. Ein av dyggu stuðlunum hjá føroysku sjómansmissionini var Jóh. Sigurðsson, sum Bernhard man hava hitt.

ið torv yvir um ána. Vit sluppu bæði norður og heim aftur í bili. Tað var kalt har norðuri, og hann ælaði illa, men at arbeiða var veðrið gott til, ja, heilt gott. Vit komu aftur kl. 8 í kvöld.

Bátarnir fóru til útrógv-ar í morgun, eg veit ikki hvat teir hava fiskað.

Í kvöld havi eg so einki gjørt. Eg fór í songina kl. 9-10 haldi eg. Tað er kavi í fjøllunum nú tað nærkast ímóti vetrinum. Ættin er tann sama. Alt væl.

Hósdagur,

9. oktober 1930

Í dag havi eg gingið fyri tað turra einki. Tað er ógvuliga keðiligt. Eg eri kanska nakað móður síðani í gjár, men einki til tað, eg kundi gott gjørt okkurt. Men nú er alt útiarbeiðið liðugt, og tað fellur nakað tungt at byrja inniarbeiðið í so góðum veðrið.

Veðrið hevur verið gott í dag, serliga seinna partin. Í kvöld stendur sjógvurin sum ein sveiti. Eg havi bara gingið og travað í kvöld, aftur og fram eftir vegnum.

Eg dyrgdi og til bar. Eg havi í kvöld verið og vitjað mær gentuna. Veðrið er so gott í kvöld, at ein trívist illa inni. Hann kemur nokk eystan av. Hann rekur soleiðis, men spakuliga. Alt væl.

Fríggjadagur,

10. oktober 1930

Í morgun fóru allir bátar til útrógv, tað fór hvør fjøl. Veðrið versnaði tó skjótt, tað bleiv vindur eystaneftir. Summir bátar komu aftur við tað sama. Eg hevði skomm av mær sjálvum í morgun. Eg helt meg vera einsamallan heima, men tá eg sá, at tað vóru fleiri, so varð eg betri til passar.

Eg fann so uppá at fara norður á Kjondalsegg. Eg fekk bil báðar vegir.

Bátarnir komu allir tíðliga aftur í dag. Teir fiskaðu nokk so væl. Teir hjá okkum fingi um 250 pund. Nú er stormur og regn. Alt væl.

Leygardagur,

11. oktober 1930

Toluligt veður á landi, men ikki útróðrurveður. Ættin var nokk útsynningur sunnan fyrrapartin ella okkurt sovrðið. Nú er hann landsynningur, og her hoyrist ikki eitt lot.

Í dag er líkið av Tummasi hjá Rakuli komi hig-ar. Hann er deyður á bróstsjúkrahúsinum í Havn. Bilurin var í Miðvági eftir tí.

Eg havi í dag gjørt so gott sum einki, bert fingist við tvær sálmaðkur, sum eg skal binda inn. Eg havi so mest bara malið uttan um batin hjá John. Teir eru byrjaðir at stilla hann inn. Alt væl.

Sunnudagur,

12. oktober 1930

Gott veður. Eg var fyrst og fylgdi Tummasi til gravar. Fólkið var óføra nógv. Vit fóru so beinan vegin í kirkju og spaðsaraðu so aftaná nakað.

Fór so til møti kl. 6. Jógvan Hans var her, hann var komin at fylgja. Hann segði nøkur orð við grøvina. Hann var eisini á møtinum. Tað var eitt gott møti, men møtini hava verið nógv, og góð eisini, men lítið sæst til nakra ávirkan hjá okkum.

Í kvöld havi eg verið og vitjað mær gentuna. Eg eri glaður yvir hana. Mátti eg eisini gjøgnum mín kærleika til hennara lært betur at elska Gud mín. Hjálp mær til tað Harri. Alt væl.

Av redini og til kei

Hetta var einfalda endamálið við handelsferð, sum Menningarstovan skipaði fyri til Murmansk herfyri. Eitt størri handelsferðalag hevði

nakrar tætt pakkaðar dagar við fundum við russisk reiðarí, og úrslitið gjørdist eitt enn tættari handilssamtarv millum Føroyar og Russland.

Tekstur: Annleyp Lamhauge
Myndir: Jónfinn Petersen
og Menningarstovan

Ferðalagið, sum fór til Murmansk, fekk nógvar viðmerkingar áðrenn ferðina: Fingu tit ikki nokk av Russlandi seinasta ár? Fara tit veruliga til heimsins ljótasta bý? Og vita tit, at har er isakalt hesa ársins tíð?

Hugurin var kanska ikki so góður at fara avstað, men nógva talaði fyri, at meiri átti at gerast við russiska marknaðin enn einstaka royndin til Moskva seinasta ár, tá Menningarstovan eisini skipaði fyri handelsferð. Síðani ta handelsferðina hevur ein bólkur av tænastufyrirkum regluliga havt fundir á Menningarstovuni og hjá einstøku fyrirkunum. Hesar fyrirkur hava serligan áhuga í fiskiskipum, sum sigla við Føroyar. Fyrirkurnar vóru við á handelsferðini í Moskva, og tí hevur mest verið

tosað um russiska trolaraflotan, sum siglir við Føroyar.

Ferðin til Murmansk kom upprunaliga í lag, tí Kaj P. Mortensen á Løgmannsskrivstovuni, sum leiðir fiskivinnusamráðingarnar millum Føroyar og Russland, vendi sær til Menningarstovuna. Undir árligu fiskivinnusamráðingunum upp undir jól í fjør, varð avtalað, at skipast skuldi fyri "round table" í sambandi við fiskivinnuframsýningina "Sea - Resources - Technologies 2005", sum er ein árlig afturvendandi fiskivinnuframsýning í Murmansk.

Hetta gjørdi luttøkuna á framsýningini enn meiri áhugaverda í sambandi við eina handelsferð, og hesar fyrirkur valdu at vera við á ferðini: Tórshavnar Skipasmiðja, Vónin, Poul Hansen, Bergfrost, Vestpack, Farpack, Rock, Kloosterboer, Faroe Cold Stores, Tórshavnar Havn, Fuglafjarðar Havn,

Skipafelagið Føroyar og Faroe Agency - Árni Dam Agency. Hetta eru alt fyrirkur, sum eru veitarar til fiskiskip.

Langa leiðin úr Keypmannahavn til Murmansk gekk via Moskva, og tók mest sum allan dagin tann 16. mars. Viðvirkandi til hetta var sjálvandi tíðarmunurin, har vit mistu 3 tímar av døgnum. Men væl gekk, hóast tað ikki var so stuttligt at síggja innanríkisflogvøllin í Moskva aftur. Tað var her ein stórtur partur av ferðalagnum sat "gísli" fyri einum ári síðani, tí visumið ikki var í lagi. Tað var ikki frítt fyri, at onkur hevði trauma av hesum. Men hesaferð gekk alt væl.

Komin úr flogfarinum í Murmansk legði ein fyrst merki til, hvussu undarligt tað var at anda í minus 25 gradum. Ikki hevði ein tikið nógva fótafet, áðrenn hárini í nösini vóru fryst. Tibetur var tað einans hetta fyrsta kvøldið, at so

kalt var í veðrinum.

Men ongin tíð var til at gruna um veðrið ella útsjónina á býnum. 2 tættpakkaðir dagar lógu fyri framman, og tað ein kom at leggja til merkis var fyrirkomandi lyndið hjá íbúgvunum í býnum, og tann liðilgleiki, ein merkti allastaðni, har ein kom. Luttakararnir vórðu ovfarnir av móttøkuni teir fingur, og áhuganum, sum teimum varð vístur. Eitt av reiðaríunum segði, at tey høvdu avlýst allar aðrar avtalur, tí tey ynsktu at hava tíð til føroysku vitjanina.

Framsýningin varð hildin inni í eini høll, sum verður kallað "Ice Palace", sum vanliga verður nýtt til íshockey ella skoytu-høll. Ísurin var har framvegis, og einasta bjálvingin var eitt teppi, sum var lagt omaná. Fótakuldi var tí ein stórtur partur av framsýningini, men ikki gjørdist við.

Framsýningin var ikki

stór, men allíkavæl áhuga-verd, tí hon rakti væl málbólkin, sum var russisk reiðarí. Vit høvdu ein heilt lítlan bás, einans 6 fermetrar. Ætlanin var einans at nýta básin sum ein glugga og til einstakar fundir, meðan restin av ferðalagnum var úti til fundir hjá reiðaríunum. Hetta eydnaðist stak væl. Fyrirkurnar vórðu býttar í 3 bólkur, og bólkarnir høvdu nærum fulla dagskrá við fundum við reiðaríir í Murmansk í 2 dagar.

Hvør bólkur hevði eitt umboð frá danska generalkonsulátinum í Skt. Pætersborg, sum leiddi bólkinn og virkaði sum tulkur. Bólkarnir høvdu uml. 8 avtalur hvør, sum frammanundan vóru gjørdar. Harafturat høvdu flestu fyrirkur aðrar fundir, sum tær sjálvar høvdu avtalað ofta í samstarvi við Faroe Agency ella agency-deildina hjá Skipafelagnum Føroyar. Eisini fingur tær onkrar fundir sum úr-

slit av luttøkuni á framsýningini, har Menningarstovan umboðaði tær við Bozenu Rasmussen sum tulki.

Henda handelsferðin hjá Menningarstovuni verður ikki einans minst sum handelsferðin, har puls-hosur og ullint undirklæði komu væl við. Handelsferðin varð eisini merkt av einum stak positivum anda millum flestar fyrirkur, har netverk var ein náttúrligur partur. Harafturat er hetta ein handelsferð, sum liggur sera ovarlaga á stiganum yvir stak væleydnaðar handelsferðir.

Eftirmetingarnar frá fyrirkunum vísa, at eitt stórt tal av tilboðum eru givin, nakrar ítøkiligar avtalur eru komnar í hús, og næstu mánaðirnir fara væntandi at vísa enn fleiri ítøkilig úrslit.

Spennandi verður at síggja, um fleiri av russisku trolarunum fara at koma av redini til kei, um so er, er endamálið nátt!

Kaj P. Mortensen, Janus Rasmussen, Bozena Rasmussen og Jón N. Olsen hava ein kærkomnan steðg millum fundirnar. Í bakgrundini sæst Emilia frá danska generalkonsulátinum í Skt. Pætersborg, sum er í ferð við at fyrirreika næsta fundin.

Ivan Eginsson og Hans Jákup Joensen eru her á fundi við reiðaríð Nord Pilgrim.

Romantikkur í kuldunum við logandi eldin hjá stóra soldatinum. Sig so tað!

Kjartan Kristiansen fekk høvi til at balda eina røðu og at banda Guvernørinum fyri Murmansk-økið eina gávu.

Sosialurin nýtt blaðhús: Rísi uttan hugburð

Fyrst skulu vit ynskja Sosialinum tillukku við nýggja blaðhúsinum í Vágsbotni. Hetta er sjálvsagt ein stórhending í søgu blaðsins. Tað er ikki so nógv ár síðani, at Sosialurin varð eitt pinkublað uppá 4 síður, sum kom út nakrar fáar ferðir um vikuna. Nú hevur Sosialurin brotið monopolstöðuna, sum Dimmalætting hevði í meiri enn 100 ár. Hetta er eitt bragd, sum fer at verða nógv umrøtt á móttøkuni hjá blaðnum í morgin.

Men øll succes ella framgongd hevur sín prís, og er tað hetta, hendan greinin fer at snúgva seg um. Vónandi verða okkara sjónarmið ikki tikin illa upp, tí tey eru sett fram út frá orðatakinum “vinur er hann sum vomm sær”. Og tað var tann tíð, tá eg við lív og sál gekk inn fyri tað, sum Sosialurin stóð fyri.

Tað er veruliga syrgiligt at síggja, at prísurin fyri framgongdina hjá Sosialinum hevur verið, at alt sum eitur hugburður og holdningur eru blakað fyri borð. Tað var einaferð, tá Sosialurin stóð fyri nøkrum, sum ein antin kundi vera samdur ella ósamdur við. Sosialurin hevði sum útgangsstøði at verja tann minni menta ímóti ágangi, uttan mun til hvaðani ágangurin kom. Hann var ikki ræddur fyri at tosa “Roma mitt imot”, tá tørvur var á tí. Hetta var heldur ikki uttan úrslit.

Frá hugsjón til forrætning
Í dag er tað soleiðis, at tað einasta sum hevur áhuga, er at fáa “forrætningina Sosialurin” at geva mest møguligt av sær, at selja flest møgulig bløð og at fáa flest møguligar lesarar. Tí ræður mest av øllum um at tekkjast flest møguligum og ikki at traðka nakran á tærnar. Tí hevur leikluturin sum tann 4. statsmakt ella samfelagsins varðhundur havat lága ella onga raðfesting, og hetta hevur blaðstjórin eisini váttað í øðrum samanhangi fyri nøkrum árum síðani. Tað skal tó sigast, at tað, sum her verður sagt um Sosialin, eisini er galdandi fyri allar teir - eftir egnum tykki - professionellu fjølmiðlarnar.

Tað liggur í tíðini í dag, eisini uttanlands, at bløð ikki longur eru umboð fyri ein ávísan flokk, sjálvt um ávísur flokkur eigur blaðið. Nú skal allur tíðinda-

flutningur vera “óheftur”. Tað ljóðar sera gott, men soleiðis er tað ikki í veruleikanum. Hetta er serliga galdandi fyri politiska tíðindaflutningin. Hesin er sera nógv heftur av hvussu óheftir blaðfólkini eru og hvussu væl blaðstjórin dugur at tryggja hetta. Vit vita, at meginparturin av politiska tíðindatilfarinum kemur beinleiðis frá flokkunum, og at tey verða endurgivin rátt sambært almenna prinsippinum hjá Jógvan Jespersen, almennan fjølmiðla- stjóra, um, at politisk tíðindaskriv verða ikki kannað fyri sannleiksvirði, áðrenn tey verða borin víðari.

Javnaðarblaðið gjørdist tjóðveldisblað
Hesum prinsippi hevur Tjóðveldisflokkurin fram um nakran annan flokk dugað at gjørt sær dælt av. Hetta vísir í hvussu er hansara dugnaskap, og at skúlapengarnir hjá Høgna Hoydal eru væl útgivnir. Samstundis hevur Tjóðveldisflokkurin eisini evnað at “planta” síni egnu fólk á teimum ymisku miðlunum og ikki minst á Sosialinum. Úrslitið hevur tí verið, at Sosialurin heilt greitt hevur staðið fram sum fremsta mál gagn Tjóðveldisflokksins seinastu 7 árin.

Tað er undrunarvert, at Javnaðarflokkurin hevur funnið seg í hesi heilt greiðu “figgindaligu yvirtøkuni” av teirra egna blaði, sum eisini hevur verið brúkt móti teimum sjálvum. Men frágreiðingin er, at bæði Javnaðarflokkurin og Sosialurin eru líka “vattut” og støðuleys. Úrslitið av hesum sást eisini til fólkatingsvalið, har javnaðarflokkurin átti at havt allar fyrirtreytir fyri at gera eitt rítt val. Men tað er torført at atkvøða fyri nøkrum, sum ikki hevur nakran politikk sum kann sigast at vera alternativ til nakran annan.

Einki prinsipp av nøkrum slag
Tað vandamikla við so vorðnum tíðindaflutningi, sum tí hjá Sosialinum er, at øll tíðindi verða endurgivin sum óheft tíðindi í tí líki, tey verða innsend. Blaðfólkini leggja møguliga síni egnu nøvn til tíðindaskrivini og broyta onkra orðing fyri at geva lesarunum ta fatan, at

tíðindini eru teirra verk. Og tað er verri enn einki. Hetta kann so bert enda heilt galið, tá einki prinsipp av nøkrum slagi er galdandi fyri eitt blað. Og Sosialurin hevur einki prinsipp. Vit kundu í fjør greiða frá, hvussu TV2 - víst eftir hørðum trýsti - tók eini skeiv tíðindi aftur. Hetta hevði ikki hent í nøkrum av teimum føroysku fjølmiðlunum, og heldur ikki í Sosialinum, og tað finst prógv fyri tí, men skal tað ikki takast fram við hetta høvi. Bert heilt fáar ferðir hevur Sosialurin - hálvhjarð - roynt at rættað uppá politiska slagsíðu í tíðindaflutninginum. Men hvørja ferð eru teir bukadir og hóttir upp á pláss og hava latið sær siga! Hetta er eisini próvfast.

Eins avdúkandi er tað, sum ikki verður skrivað um
Eitt er tað, sum verður skrivað, annað er tað, sum ikki verður tikið upp. Her er greitt, at bert tey mál verða tikin upp, sum passa politisku skipanini. Hóast flokkarnar látast at vera ósamdir um nógv, so eru teir samdir um tað, sum er mest avgerandi í einum fólkaraði, og tað er tann rættarfatan, sum er galdandi í politisku skipanini. Henda langt aftanfyri hana, sum er galdandi í framkomnum londum á okkara leiðum. Hetta hava vit víst á í einum ótali av greinum, eisini í blaðnum í dag. Men júst hetta týðningarmikla evni er tabu í føroysku miðlunum. Tað verður heldur ikki nevnt í Sosialinum, tí tað vil ikki vera í samsvari við uppgávuna, sum er nærum bert at vera ørindasveinur hjá politisku skipanina. T.v.s. at politiska skipanin avgerð bæði tað sum verður skrivað, og tað sum ikki verður skrivað.

Ein ósvaraður spurningur: Hví skuldi millumbylgjusendararin kannast og ikki Jógvan S málið?
Bert eitt dømi: Nógvar varð gjørt burtur úr í øllum fjølmiðlunum og í tinginum, hvør ið hevði ábyrgdina av, at einki rør var tókt, tá millumbylgjasendarin hjá útvarpinum sløknaði. Hetta skuldi kannast! Alt gott um tað. Men eitt grundleggjandi nógv størri mál, sum t.d.

Ársins krossfesting:
Hermann Oskarsson
Formaður Búskaparráðsins gjørdist ársins offurlamb eftir hansara luttøku á krossferðini hjá Norðuratlantsbólkinum á Christiansborg seinast í mai. Eingin hevði hvørki sæð ella hoyrt umstridda fyrilesturin hjá neyðars búskaparfrøðinginum, men bæði Landsstyrið, fjølmiðlar og Fiskimannafelagið vórðu skjótir úti við rívuni. Við árslok takkaði Oskarssonur fyri seg, og kvørkratak valdsharrana náddi sínum endamáli.

Hetta er eitt avgerandi prógv fyri, hvussu Sosialurin fullkomiliga ókritiskt rennur ørindi fyri politisk ábugamál. Teksturin og boðskapurin í hesum stubba er stutt sagt ein snaring og ein manipulatióin av tí, sum veruliga er farið fram. Tær gjørdur viðmerkingarnar eru grundaðar á dokumenteraðar útsagnir, sum ikki hava havt áhuga í dekninginum hjá Sosialinum av hesum máli. Men henda útlekking samsvarar við ta martyrmýtu, sum einki grundarlag er fyri, sum Høgna Hoydal roynir at skapa m.a. við tí fyrispurningi, sum hann hevði á tingi seinasta beyst um sama mál. Hetta sigur nógv mikið um hvussu óheftur Sosialurin er.

Jógvan S málið, hevur verið nevnt minst gjørligt. Her var talan um eitt miðvíst tilætlað rættarbrót, sum av politisku skipanini varð framt móti borgara. Politiska skipanin var fullkomiliga greið um, at tað var talan um eitt grundleggjandi rættar prinsipp í einum rættarsamfelag, at ein tilsøgn frá myndugleika til borgara er bindandi. Er feilur gjørdur, so er tað trupulleikin hjá tí, sum hevur gjørt feilin og ikki hjá borgaranum.

Hóast hetta, var borgarin av politisku skipanini ætlaður at fáa svartaper í hesum máli, og tað var bert danska rættarskipanini, sum fekk forða fyri hesum.

Ein skuldi trú, at politiska skipanin tók spurningin upp at fáa staðfest, hvussu hetta kundi lata seg gera, so tað í hvussu er slapst undan endurtøku. Um ikki fyrr, skuldi hetta verið aktuelt at tikið upp, nú rokningin fyri rættarbrotið er komin upp undir land. Men øll tann politiska skipanin er so innvavd í hetta málið saman við lögtingsumsitingini, at hon hevur bert áhuga í at fáa hetta málið sópað inn undir gólvteppið.

Hetta er nógv galið, og er í sær sjálvum ein góð lýsing av elementunum í politiskum rotinskapi. Men tað ringasta er, at tá politiska skipanin vil gera minst burtur úr einum máli, sum heilt upplagt ikki tolar dagsins ljós, so hevur Sosialurin somu støðu! Og er tað upp til hann, so fæst ongantíð greiða á teimum leysu spurningunum á hesum máli og hetta verður eisini úrslitið. Betri dømi fæst ikki um pressu, sum er til fals! Sosialurin hevur fram-

vegis møguleika at gerast ein veruligur risi í tí ússaliga føroyska fjølmiðlaheiminum. Og tað kann gerast við at taka, um tað so bert er eitt fet aftur til tað, sum hann stóð fyri

fyrr. Møguleikin fyri at koma at traðka onkran á tærnar er ein væl útgivin prísur fyri tað. Annars tillukku!

ó.

Tíðindaskriv frá Føroya Landsbókasavni:
H.C. Andersen 200 ár
2. apríl eru 200 ár liðin síðani danski rithøvundurin H.C. Andersen var borin í heim, og í tí sambandinum er ein framsýning á Føroya Landsbókasavni. Framsýningin lýsir lívsverkið hjá H.C. Andersen, men dentur verður lagdur á føroyskar týðingar av verkum hansara. Framsýningin verður standandi í tveir mánaðir.

Rætting til Expedit
Í blað nr. 337 høvdu vit nøvnini á manningini á Expedit. Onkur av teimum eru ófullkomin, og tann rætta upplýsingin skal vera fyri nr:
15. Jens Joensen, á Kjalnesi, Kollafjørð
16. Jógvan Joensen, í Húsunum, Kollafjørð, sonur nr. 17.
17. Andreas Dam Joensen, í Húsunum, Kollafjørð.

Tíðindaskriv frá
Maskinmeistarafelagnum
Maskinmeistarafelagið hevur í dag sagt upp sáttmálan fyri maskinmeistarar, sum starvast hjá SEV. Sáttmálin fer úr gildi tann 1. juli 2005.
Maskinmeistarafelagið
31. mars 2005

Grønlandska reiðarafelagið APK hevur í dag sagt upp sáttmálan við Maskinmeistarafelagið. Hesin sáttmáli umfatar maskinmeistarar við grønlandskum rækjuskipum. Sáttmálin fer úr gildi tann 1. juli 2005.
Maskinmeistarafelagið
31. marts 2005

Bjargingarútgærð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og trygdarútgærð.
Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirdriftsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslökkjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismissnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- **avrúsan og viðgerð**
- **einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)**
- **samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)**
- **eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi**

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

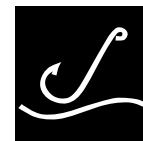
Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Tórshavnar Bátafelag

Á baksíðuni hava vit eina frásøgn frá trygdartiltakinum hjá bátafelagnum í Havn seinasta leygardag. Eitt slíkt tiltak hevur alt rós uppiborið. So vit fara at nýta høvið til at kunna meira um felagið og vit fara eisini framyvir at greiða frá virkseminum. Her er so ein stutt frágreiðing um felagið sum slíkt:

Stovnan

Tórshavnar Bátafelag varð endurstovnað 21. februar 1998 í "Müllers pakkhúsi".

Endamál

Er at fylkja allar bátæigarar og bátaáhugaðar, at skipa fyri felags tiltøkum, at veita tænastr til limir eins og vitjandi bátæigararar og annars at tæna áhugamálum limanna innan- sum uttanlands.

Limir

Limur kann gerast einhvør bátááhugaður, sum gongur undir lógir felagsins. Felagið hevur fingið dygga undirtøku. Limatalið er farið upp um 600 limir. Teir búa kring allar Føroyar. Ja, enn tá í Kina og USA. Hetta ber boð um eitt vælumtøkt og virkið áhugafelag.

Limagjald

Á aðalfundi felagsins 8. oktober 2003 var limagjaldið fyri 2004 ásett til 150,00 árliga. Á felgsins aðalfundi 5. maí 2004 var samtykt at limagjaldið fyri 2005 skuldi vera óbroytt.

Limakort

Limir í bátafelagnum fáa avsláttur frá fyrirkomulagnum í kommununi av keypi av útbúnaði, sum náttúrliga hoyrir báti og veiðu til. Avslátturin fyri 2005 fæst bert við at framvísa grøna limaprógvið, ið er avtalaði liturin við fyrir-

tøkurnar.

Kortið ber prógv um góldið limagjald. Limagjaldið er sum oftast vunnið aftur eftir einum keypi.

Kortið fær tú einans niðri í felagshølunum við at vísa gjaldskvittan.

Ávirkan

Felagið virkar fyri at betra um umstøðurnar hjá bátæigarum. Felagið hevur gjørt sína ávirkan fyri m.a. at fáa ravmagn og vatn lagt út á allar bátabrúgvar. Eftir áheitan felagsins hevur havna-nevndin sett bryggjuplássíð undir el- og vatnhúsinum niðanfyri felagshúsið í Vágsbotni av til vaskipláss eins og úr-/um-borðskipan fyri bátar.

Umhvørvi

Umhvørvisetningurin hjá felagnum er at halda pláss og bátahavnir so reinar sum yvirhøvur gjørligt. Felagið hevur gjørt sína ávirkan galdandi í sambandi við oljudálking. Vágsbotnur er blivin ein perla í høvuðsstaðnum.

Felagshús

Bátafelagið heldur til í Vágsbotni í "Pakkhúsinum hjá Rubbeki". Nógvar sjálvboðnar hendur og við góðum stuðli frá kommununi og virkjum hava fingið gjørt hølini til ein hugnaligan karm um virksemi felagsins. Tøkk øll somul eingin nevndur eingin gloymdur.

Men tøk liggja á láni s.s. at klæða húsini uttan, gera kjallaran lidnan, ið er ætlaður til ítriv, tiltøk og fyrirestrar.

Á aðalfundi felagsins í 2003 varð samtykt at seta pening í grunn til at útvega felagnum egin felagshús, ið átti til at leiga. Við árslok 2004 stóðu 100 t.kr. í grunninum.

Tænastur

Karmar eru skaptir fyri bátavítjanir. Í felagshølunum er bæði bað og wc, harafturat kanst tú vaska og turka klæðir. Føroyingar eins og útlendingar, ið hava vitjað bátafelagið, hava havt stóra gleði av hesum góðu umstøðum.

Løksins eftir áhaldni hevur tað eydnast felagnum at fáa havnina at seta upp gjalds el- og vatnpostar á bryggjukantiinum í Vágsbotni til vitjandi bátar.

Vitja allar oyggjar

Eitt av mongu málum felagsins er at vitja allar havnir og oyggjar í Føroyum innan eitt rímugt áramál. Felagið hevur fyriskipað felags siglitúrar/vitjanir, m.a. suður til Trongisvágs at vitja bátafelagið Naddod inni á Tanganum, útferðartúrar eru gjørdir til Kollafjarðar, Selatraðar, Svínøyar, Oyndarfjarðar, Kunoyar, Hest, Vestmanna, Gøta, Klaksvík o.fl.

Hongdur út av umboðsmanninum: Kærarar enda í gapistokki

Viðhvørt hoyra vit í fjølmiðlunum um avgerðir, ið umboðsmaðurin hevur tikið. Fjølmiðlarnir taka hetta tilfari av heimasíðuni hjá løgtingsins umboðsmanni, har allar avgerðir verða lagdar inn. Seinni verða tær eisini prentaðar í ársfrágreiðingini hjá umboðsmanninum.

Hetta er eisini rímligt í tann mun hetta kann vera grundarlag fyri at skilja avgerðina hjá umboðsmanninum, og hetta kann leggja grundarlag fyri einari skipaðari siðvenju á økinum. Men hetta eigur sjálvsagt at vera gjørt á ein slíkan hátt, at tað ikki gerst ov persónligt fyri partarnar í málinum, og serliga fyri tann “tapandi” partin.

Men her tekur umboðsmaðurin einki fyrilit fyri persónunum í málinum. Víst verður sakin almanna-kunngjörd uttan at nevna nøvn. Ístaðin verður settur ein bókstavur. Hetta skal eittast fyri at vera fyri, at tey, sum lesa málið, ikki skulu vita, hvønn persón tað snýr sum um. Men hóast hetta, so kunnu tey, sum lesa málið, sjáldan ivast um hvør viðkomandi er, og mannagongdin hjá umboðsmanninum kann virka sera niðrandi fyri viðkomandi, serliga tá talan um uppsagnarmál.

Í einum umboðsmannamáli eru øll skjøl og alt brævaskifti millum klagara og tann klagada við í málinum. Hetta verður alt lagt út á heimasíðuna. Tað verður ikki so frægt sum redigerað í tilfarinum, og tí koma somu upplýsingar fyri fleiri ferðir í sama máli, hóast hetta er púra óneyðugt.

Nú um dagarnir varð eitt slíkt mál umrøtt í fjølmiðlunum. Talan var um eitt alment uppsagnarmál, og tann mest avgerandi spurningurin er, hvørt starvið sum trygdarumboð á einum almennum arbeiðsplássi er nøkur verja ímóti uppsøgn. Tað snúði seg eisini um, hvørt tað er rætt at siga tey upp, hvørs uppgávur eitt arbeiðspláss lættast kann vera fyri uttan. Tað ber væl til at koma til eina niðurstøðu í slíkum spurningum uttan serstakur persónur verður “hongdur út”.

Men verður hugt á heimasíðuna hjá umboðsmanninum, so er eingin ivi hjá øllum teimum, sum vita um mannin, hvønn talan er um. Og tann sum

ikki veit tað kann lættliga finna fram til tað. Her eru allir upplýsingar um starvið hjá viðkomandi, sum bert kann snúgvá seg um ein persón, so fyri tað kundi navnið eins væl staðið eisini.

Men afturat hesum verður eisini alt brævaskifti almanna-kunngjørt. Hetta má roknast fyri at vera sera persónligt tilfar millum klagaran og hansara arbeiðsgevara, og sum eisini kann vera óheppin fyri umdømið hjá kæraranum, um tað kemur alment fram.

Júst hetta brævaskifti hevur ikki avgerandi týdning fyri tað prinsipiella í málinum, og verður hetta eisini váttað av umboðsmanninum í hansara niðurstøðu.

Hetta kann tá heldur ikki vera meiningin. Eitt er, at ein borgari kærir og ikki fær viðhald. Hetta er í sær sjálvum eitt nóg stórt niðurlag. Men so skuldi málið verðið liðugt hjá viðkomandi. Hann skuldi helst ikki komið verri fyri, enn um hann ikki kærði. Men nú upplivir hann, at negativa metingin hjá hansara arbeiðsgevara av hansara arbeiðsavriki, ið bæði kann vera røtt ella skeiv, kemur við nærum navnsnevniðsi at vera alment til skjals í allar ævir. Tað er torført at siggja, hvat hetta kann hava við rættartrygd at gera. Tað skuldi verið rætturin hjá einum og hvørjum, sum verður uppsagdur, um tað er við ella uttan grund, at hann kann søkja sær arbeiði aftur við einum blankum pappíri. Hesum er viðkomandi avskorin frá uttan at tað hevur nakað sum helst endamál.

Verður hugt eftir heimasíðuni hjá danska umboðsmanninum sæst, at her verður anonymitetur yvirhildin í fult mál. Allir upplýsingar sum kundu verið ein slóð til at finna fram til persónin aftanfyrir málið eru strikaðar og bókstavur er settur í staðin. Og verður hetta fjørt í Danmark er enn meira neyðugt at hetta verður gjørt í Føroyum, har viðurskiftini eru smærri. Í Føroyum verður tað gjørt øvugt.

Samsvarar við aðrar royndir av umboðsmanninum.

Men hetta samsvarar sera væl við tær royndir, sum vit annars hava av um-

boðsmanninum, sum tær eru lýstar í okkara ársfrágreiðing fyri 2003: www.fiskimannafelag.fo

Við slíkari mannagongd kann støðan skjótt gerast tann hjá borgara, at hann heldur vil líða allan heimsins órætt enn at fara til umboðsmannin fyri ikki at koma í eina enn verri støðu enn við ikki at kæra. Og við tí støði verandi umboðsmaður hevur lagt, kann tað gera tað sama, um vit fáa ein nýggjan umboðsmann.

Hesin stovnur er blivin ein pappírsmýlla av eini aðrari verð. Hetta mál telur 19 síður, og tann einasta ítøkiliga áttalan er, at avvarðandi ráð verður áttalað fyri ikki at hava

hildið sína notatskyldu. Hetta kundi verið áttalað á einari síðu.

Men hetta er eisini eitt dømi um støddina á teimum málum, sum umboðsmaðurin brúkar orku uppá. Teir grundleggjandi trupulleikarnar í okkara politisku umsiting ger hann lítið og einki við.

Men fyri at koma aftur til hetta málið: At seta ein borgara í ein slíkan gapistokk, sum her er talan um, skuldi umboðsmaðurin ikki sloppið væl frá! Tað man eisini vera ein spurningur um brot á “privatlívsfred”, har tað samb. lóg er tryggjað borgarum, at almenningurin ikki skal fáa atgongd til persónlig viðurskifti hjá borgarum.

- Góðgæti
- Viðublið
- Soft ice
- Milk shake
- Bakkaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen

Sandavágur – tlf. 333839

SKIPSTIMBUR & APTERING

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbura og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

Sp/f Skipstimbura og aptering

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

Tíðindaskriv

Allan apríl mánað hevur Magna Aðunsson listaframsýning á Norðoya Kunningarstovu. Framsýningin letur upp týsdagin 5. apríl 2005 klokkan 17.00.

Annars er framsýningin opin í vanligari upp- og afturlatingartíð hjá Kunningarstovuni.

Við á framsýningini eru nakrir og tríati akrylmálningar. Magna hevur seinsta skúlaárið verið lærari við Mikladals Skúla, og tí bera nakrir av málningunum brá av Kalsoynni og umhvørvinum har á leið.

Magna er fødd og uppvaksin í Klakksvík, hon er útbúgvin skúlalærari, hevur búð í nógv ár í Íslandi, har hon fekk gongd á síni listarligu evni. Hver síðan einaferð í nítíárunum búð í Føroyum, men ár 2000 flutti hon til Danmarkar, men flutti so sum sagt aftur til Føroyar í 2004.

Framsýningar hevur hon havt í hópatali, ikki bert í Føroyum og Íslandi, men eisini í Noregi, Svøríki og Danmark.

Hon hevur nomið sær kunnleika um list frá lærarum á Listaskóla Íslands, Hægri læristovni í Aberdeen í Skotlandi, á Thorstedlund Kunsthøjskole í Danmark og eisini á Føroya Lærarskúla við list sum sergrein.

Nógv av hugskotum hennara til myndirnar koma frá barnaárunum í Klaksvík, eisini koma tey frá tí hon hugsar, ímyndar sær og eisini frá øðrum listafólki.

Fotomyndir og rørslur kunnu eisini geva henni hugskot. Listaverkini eru tey flestu úr Norðoyggjum. Myndir kunnu eisini siggjast á heimasíðuni hjá Magnu, har onkur er við á framsýningini:

www.galleri-magna.dk

MAGNA AÐUNSSON
OG

NORÐOYA KUNNINGARSTOVA

Til sølu

Bátur selist. Maskina Solo diesel 16 HK.

Longd 6,20
Breidd 2,08
Dýbd 0,90

Báturin hevur fiskiloyvið í bólki 5B

Áhugaði ringið 449135 ella 749135

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Nýggj manningarmynd

Vit hava aftur fingið eina manningarmynd frá Fornminnissavninum. Um nakar kennist við hesar menninar, so hevði tað verðið áhugavert at hoyrt frá tykkum.

Manning av “Skálanes”

Tað er sannlíkt manning av Skálanes á manningarmyndini, sum vit høvdu í seinasta blaði. Teir sum vit hava fingið upplýst eru:

1. Thomas Thomasen, Miðvágur
2. Sigmund (Brest) Thomsen, Skúvoy.
3. ókendur
4. ókendur
5. Ziska Jacobsen, Klaksvík.
6. Eliesus Jacobsen
7. ókendur
8. Fredrik Mikkelsen, Skúvoy.
9. Petur Ziska, Klaksvík
10. Óli Joensen, hjá Dáva, Klaksvík.

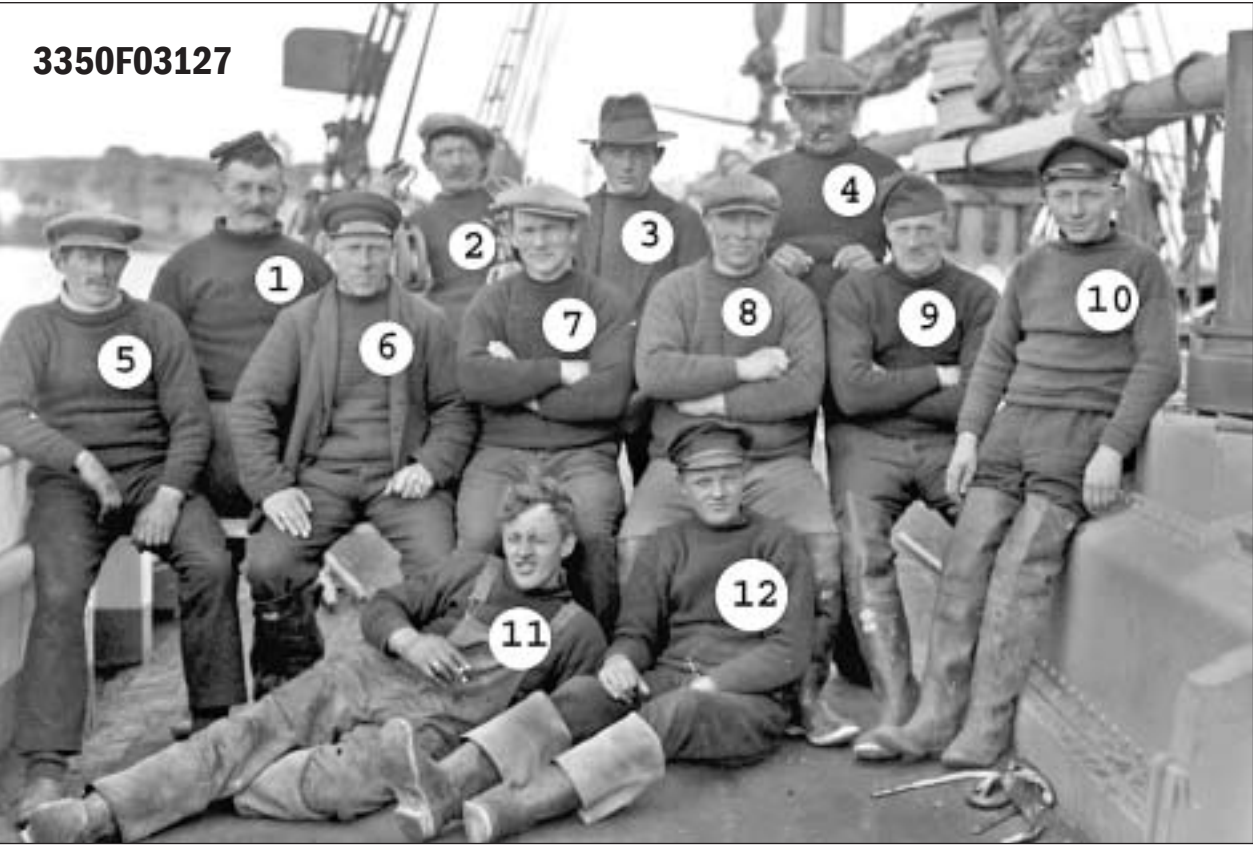
11. Dia á Grømma
12. Erik Lassen, Klaksvík

Fleiri av hesum vóru eisini við Ernestinu, sum fór á land í 1930, sum vit greiddu frá í næstseinasta blaði. Skálanes kom í staðin fyri Ernestinu, og nógvir av monnunum fóru eisini við Skálanes. Tí er sannlíkt, at enn fleiri á myndini er av teimum við Ernestinu, hóast aðrir eisini eru við. Tí vilja vit fegin hava øll nøvnini á myndini. Tí endurgeva vit teir av manningini á Ernestinu, sum talan kann vera um. Teir eru: Erik Lassen, Eli Eltør, Óli Martin Samuel-

sen, Ísak Justinussen, Kaj Thomassen, Mikkjal Petur Eliassen, Kristian K Kristiansen, Olaf Johannesen og Samuel Ellingsgaard.

J. Símun Hansen greiðir frá: Skálanes kom árið eftir, at Ernestina var farin á land. Hon var bygd í Pecamp í Frankaríki og hevði sama snið sum tær norðfronsku sluppinar, ið fransmenn gjøgnum langar tíðir høvdu í norð-Atlantshavi. Tað var nú ikki so lætt hjá føroyingum at byggja skip í Frankaríki. Lán fekst ikki uttan til motorin, sum keyptur varð í Danmark.

Men bílig vóru tey fronsku skipini. Hetta stóra skip (1600 skippund) kostaði bert kr. 130.000 at byggja, og tá var motorurin uppi í. Dávur í Gerðum, sum lat hana byggja, fordi hana sjálvur í 9 ár. Síðan fór Óli, sonur hansara, hana. Í 1946 fekk hon kuldagoymslur ísettir til eini 25 tons av kalva. Harvið gjørdist tað møgulegt at goyma kalvan, sum nógv var til av í Grønlandi, og økti hetta tiltak væl um úrtøkuna.

Jesu friður

Friður veri við tykkum! Joh.20,19

Henda friðarheilsan var Jesu fyrstu orð til læru-sveinarnar eftir uppreisnina.

Hann kom gjøgnum læstar dyr við henni.

Friður. Friður er eitt høvuðsorð í kristindóminum. Jesus kemur við friði til børn síni.

Aðrastaðni segði Jesus: -Frið lati eg eftir hjá tykkum, mín frið gevið eg tykkum-

Bíblían sigur hart og tíðiliga, at Guds børn eiga Kristi frið, meðan

-hini gudleysu hava ongan frið-

At eiga Kristi frið, er ikki bara at vera eitt “friðarmenniskja, sum ikki ger haltari hønu mein”, ella at liva í sátt og semju við øll menniskju og hava frið við øll - fyrri einhvønn prís. Tvørturímóti sigur skriftin, at tann, sum vil fylgja Jesusi eftir, sum eigur Jesu frið, kemur í stríð við syndina í holdinum, í heiminum og við djævulin.

Hann er kallaður til at “stríða trúðarinnar góða stríð”.

Kristi friður, er ikki ein ytri friður ella ein kvirra, har einki óljóð hoyrist.

Heldur ikki er tað ein hjartafriður, sum buddistar og aðrir tosa um, tá tú kemur í samljóð og fært frið við títt innara menniskja, títt Eg.

Jesu friður er fyrst og fremst ein hjartafriður. Friður er samstundis ein sannføring, sum fæst tá syndin er játtað fyri Gudi. Friðurin verður tá ein frukt av Guds náði, av fyrigeving syndanna, vegna Jesu blóð, sum gevur glaða og góða samvitsku.

Í víðari merking er friðurin ein gleði og tryggleiki yvir at verða barn hjá Faðirinum á himli - tí al-máttuga Gudi.

Er Gud við okkum, hvør er tá ímóti okkum?

Trýrt tú á Jesus, hevur tú frið við Gud. Tá eigur tú friðin, hóast tað kann storma rundan um teg og innan í tær. Friðurin botnar í, at tú hvílir í Gudi, at hann heldur fast og hevur alt valdi. Hann hoyrir bønir tínar og hevur talt hárin á høvdi tínum.

Friðurin er ein hvíld í Gudi.

*Sum ein náðistreymur
Harrans friður er;
Jesus Kristus ber hann
við á síni ferð.
Av Guds náði verður
rættvísgjørdur tann,
sum í trúgv á Jesus
frið við Gud vár fann.*

Ms.484

Roknskapurin 2004

Rakstrarúrslit

DKK 1.000	2004	2003
Rentuinntøkur o.a.	292.523	309.561
Rentuútreiðslur o.a.	57.961	63.416
Rentuinntøkur netto	234.562	246.145
Vinningsbýti av partabrøvum	497	291
Kostnaðar- og provisiósinntøkur	21.092	18.512
Útreiðslur til kostnað og provisióinir	238	1.041
Rentu- og kostnaðarinntøkur netto	255.913	263.907
Virðisjavnan av virðisbrøvum og gjaldoyra	1.088	-5.483
Aðrar vanligar inntøkur	-2.154	16.464
Úrslit av figgjarpostum	254.847	274.888
Útreiðslur til starvsfólk og umsiting	121.773	117.942
Av- og niðurskrivingar av ítøkiligum ognum	5.276	921
Aðrar rakstrarútreiðslur	0	79
Tap og burturleggingar fyri skuldarar (netto)	11.570	109.630
Úrslit av kapitaláhugamálum	4.939	970
Úrslit av vanligum rakstri undan skatti	121.167	47.286
Skattur	24.076	9.302
Ársúrslit	97.090	37.984
Býti av rakstrarúrsliti		
Ársúrslit	97.090	37.984
Flutt frá undanfarnum árum	1.405.913	1.388.900
Tøkar	1.503.004	1.426.884
Nýtt til vinningsbýti	50.000	20.000
Javnan av grunni til nettouppskriving til innara virði	5.204	970
Framflutt úrslit	1.447.800	1.405.913
Til samans	1.503.004	1.426.884

Figgjarstøða 31. desember

DKK 1.000	2004	2003
Ogn		
Kassapeningur og ogn uttan uppsøgn í tjóðbankum	209.217	181.947
Ogn hjá kredittstovnum o.a.	79.402	116.702
Útlán	3.635.865	3.511.795
Lánsbrøv o.a.	1.420.961	1.367.758
Partabrøv o.a.	13.839	4.958
Kapitalpartar í leysknýttum fyrirkønum	4.921	3.677
Kapitalpartar í tilknýttum fyrirkønum	120.752	116.305
Ítøkiligar ognir	65.587	68.803
Egnir kapitalpartar	0	0
Aðrar ognir	41.133	31.347
Tíðaravmarkingar	4.954	4.833
Ognir til samans	5.596.632	5.408.124
Skyldur		
Skuld til kredittstovnar og tjóðbankar	70.441	57.301
Innlán	3.869.675	3.779.942
Onnur skuld	95.161	55.926
Tíðaravmarkingar	0	0
Avsetingar til skyldur	4.153	4.843
Eginpeningur		
Partapeningur	100.000	100.000
Grunnar	9.402	4.198
Flutt frá undanfarnum árum	1.405.913	1.388.900
Flutt frá ársúrsliti	41.887	17.014
Eginpeningur tilsamans	1.557.202	1.510.111
Skyldur til samans	5.596.632	5.408.124
Tøl, sum ikki eru tikin við í javnan		
Ábyrgdir o.a.	147.524	144.191
Aðrar skyldur	0	30.250
Til samans	147.524	174.441

Vinningsbýti fyri árið 2004, 50 kr. fyri hvørt partabrævið, verður útgoldið tann 7. apríl 2005.

Partabrøv í Føroya Banka verða keypt fyri kurs 1.547 og seld fyri kurs 1.567 í tann mun hesi eru á goymslu.

FØROYA BANKI

J. Paturssonar gøta 18

TLF. 31 68 08

SAXOFÓN

...ikki ein tóna við síðuna av

FAO fiskerikomité godkjenner retningslinjer for miljømerking av villfanget fisk

Hetta er eitt norsk tíðindaskriv um umhvørvismerking av fiski, sum vit endurgeva í upprunalíki.

Internasjonale retningslinjer for miljømerking av villfanget fisk er nú utviklet av Verdens matvareorganisasjon (FAO). Dette ble vedtatt på det 26. møtet i FAOs fiskerikomité (COFI) i Roma i perioden 7. til 11. mars.

- Det er positivt at forbrukerne ønsker å vite at den sjømaten de kjøper kommer fra bestander som er bærekraftig forvaltet. En standardisering av miljømerking er en god måte å sikre forbrukerens krav på kunnskap om produktet, sier fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen.

Norske eksportører har møtt økte krav om å dokumentere at produk-

tene kommer fra fiskebestander som er bærekraftig forvaltet. Dette gjelder særlig i sentrale markeder i Europa, som Storbritannia, Sverige og Tyskland. Et resultat av dette er en fremvekst av ulike private miljømerkeordninger.

Norsk fiskeriforvaltning har arbeidet med dette saksområdet i nærmere 10 år. Gjennom ett tett samarbeid med de øvrige nordiske landene i regi av Nordisk Samarbeid har det vært kontinuerlig aktivitet for å fremme internasjonale globale retningslinjer. Den første konsultasjonen i FAO ble arrangert etter norsk initiativ allerede i 1998.

Fiskeri- og kystdepartementet har deltatt aktivt i ekspertkonsultasjoner og tekniske konsultasjoner i FAO for å lage internasjonale retningslinjer for miljømerker. Formålet er å bidra til at frivillige miljømerkeordninger følger et sett med regler og at de krav som stilles kun skal bidra til å sikre bærekraftig ressursforvaltning uten at ulike private firmaer hver med sine retningslinjer gjennom miljømerking ville bidra til konkurransevridning. Dette har vært særlig viktig for utviklingslandene.

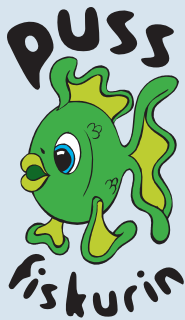
- FAOs nye internasjonale retningslinjer for miljømerkeordninger, vil bidra

til at merkingen følger et sett med regler. Det betyr at offentlige og private miljømerkeordninger ikke skaper unødige hindringer for internasjonal handel med sjømat, sier fiskeri- og kystminister Ludvigsen.

På FAOs fiskeriministermøte den 12. mars hadde fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen innlegg om bistand til gjenoppbygging av fiskeri- og havbruksnæringen i land rammet av tsunami-en og ulovlig fiske i internasjonalt farvann.

Se www.fkd.dep.no

www.fiskimannafelag.fo

Dómarin: Hví stjólst tú súkkuluna úti við kirkjugarðin?

Pætur: Eg helt, at eigarin var deyður.

Hann: Segði tú nakað, góða?

Hon: Nei!

Hann: So man tað vera brandalarmurin.

Bispurin vildi hava prestin at søkja starvið sum prestur í geglinum, men presturin ivaðist í, um hann nú var tann rætti til tess.

- Jú, tú ert júst tann rætti. Tá ið tú megnaði at prædika kirkjuna tóma í heimbygd tíni, megnar tú kanska eisini at prædika fongslíð tómt...!!

- Sig mær, sært tú nakran lögglummann her í námindini?

- Nei, teir koma ikki um hesar leiðir.

- Tað er gott. Gev mær so mappu tína, meðni...!!!

Gud skapti kvinnuna uttan humoristiskansans, so hon skuldi elska mannin og ikki flenna at honum.

Hvat dámar tær at vera pensjóneraður?

Jú, ikki so galið, men eg sakni summarferiuna og allar frídagarnar.

Tað er eisini umráðandi at duga eldslökking.

Kartni Olsen, formaður í Bátafelagnum og Rasmus Magnussen frásøgumaður

Bjargingarroynd í Vágsbotni

Seinasta leygardag skipaði Bátafelagið í Havn fyri bjargingarroynd í Vágsbotni. Hetta felag er sera virkið. Tað hevur høli í Vágsbotni, og tað ger sítt til, at Vágsbotnur skal vera sjónligur eisini fyri siglarar, sum koma aðra staðni frá. Hesir kunnu so eisini nýta fasilitetirnar hjá Bátafelagnum sum t.d. vaskimaskina. Og so skipa teir fyri Bryggjudansi, har tað plagar at ganga lívliga fyri seg. Einaferð umhugsaði felagið at gera sín egna lista til býráðsvali, sum skuldi virka fyri at bøta um hjá bátaeigarum, men henda ætlan varð slept.

Men teir hugsa eisini um trygd hjá sínum limum og annars hjá teimum, sum eru balast á sjónum. Seinasta leygardag skipaðu teir fyri bjargingarvenjing, har tað bar til at síggja hvussu tann ymiska útgerðin verður nýtt. Her luttóku sovæl tyrila sum Brimil, og áhugin var bara heilt góður. Veðrið var kanska ikki av tí besta. Hetta avmarkaði møguleikarnar at fáa góðar myndir men nakrar vóru kortini.

*Fitt av fólki til staðar.
Her verður gummi-
bátur uppblástur.*

dagsins MYND

Fiskaren á vitjan hjá FF

Norska fiskivinnublaðið Fiskaren man vera eitt tað størsta fiskivinnublað yvirhøvur, í hvussu er í okkara parti av heiminum. Blaðið kemur út trýggjar ferðir um vikuna í uml. 10.000 eintøkum. Eitt fitt tal kemur til Føroyar eisini. Á blaðnum starvast eini 30 fólk, av hesum eru 13 tíðindafólk. Ein stórir partur av tilfarinum er norskt tilfar, sum ikki alt hevur eins stóran áhuga í Føroyum. Men so standa teir eisini fyri heimasíðuni Intrafish, har tað eisini er ein hópur av útlenskum tilfari. Intrafish kemur eisini sum prentað útgáva á enskum. Fiskaren hevur eisini javnan tilfar úr Føroyum. Júst nú er tað fiskivinnuframsýningini í Havn fyrst í mai, sum hevur áhuga. Í

hesum sambandi hevur tíðindastjórin Geir Bjørn Nilsen verið í Føroyum, har hann hevur vitjað stovnar og felag, sum hava samband við fiskivinnuna, og tilfarið sum kemur burtur úr skal vera ein partur av lýsingini av framsýningini, har Noreg væl kemur at hava sín stóra lut.

Í hesum sambandi var Fiskaren eisini inni á gólvnum hjá FF, har tosað varð um ymisk viðurskipti í samband við føroyska fiskivinnu. Serligan áhuga hevur framvegis fiskidagaskipanin hjá okkum. Umframt munnliga frásøgn fingur hann eisini tilfar á skandinávskum, sum lýsir bæði støðna hjá fiskivinnuni yvirhøvur og um fiskidagaskipanina. Dentur varð

lagdur á, at víst hevur skipanin roynst væl og føroyingar vilja ikki vita av alternatívinum, nevnliga kvotur. Men hinvegin er tað ikki bert gott. Bert tað, at skal vera ein politiskur samgongusurningur, hvussu stórt fiskidagatalið skal vera sigur nakað um, at tað er nakað sum haltar við skipanini í fiskidagaskipanini.

Ein slík vitjan er ein vátan um, at tað loysir seg at hava tiltøk sum eina slíka framsýning. Hetta gevur høvi til at lýsa okkara støðu uttanfyri landoddarnar og kann eisini geva okkum onkran íblástur uttani frá.

Meira fæst at vita um Fiskaren á heimasíðuni: www.fiskaren.no